

Onderzoek vuurwerkcramp Enschede

Rapport Rijksverkeersinspectie naar aanleiding van de vuurwerkcramp
te Enschede (RVI)

Den Haag, 9 januari 2001

Inhoudsopgave

1	<i>Inleiding</i>	5
2	<i>Samenvatting</i>	6
3	<i>Uitvoerings- en inspectietaken van de RVI</i>	10
4	<i>De praktijk van de vergunning-/ ontheffingverlening m.b.t. vuurwerk</i>	16
5	<i>De praktijk van toezicht en opsporing m.b.t. vuurwerk</i>	19
6	<i>Conclusies en aanbevelingen</i>	27
 <i>Bijlage</i>		
1	<i>Taken en bevoegdheden rvi nader toegelicht</i>	31
2	<i>Vuurwerkcontroles nader toegelicht</i>	34
3	<i>Classificatie van vuurwerk</i>	38
4	<i>Toelichting op vuurwerk</i>	41
5	<i>De vuurwerkbranche</i>	46
6	<i>Afkortingen</i>	48

1 Inleiding

Op 13 mei 2000 wordt Nederland opgeschrikt door de vuurwerkramp in Enschede. Direct daarop wordt een onderzoek gestart onder leiding van het openbaar Ministerie. Daarnaast wordt een speciale onderzoekscommissie¹ in het leven geroepen onder leiding van mr. dr. M. Oosting.

De Rijksverkeersinspectie (RVI) is op verscheidene wijzen betrokken bij het vervoer, het bezigen en het afleveren dan wel ter aflevering aanwezig houden van vuurwerk. Zij heeft hierin een uitvoerende (vergunningverlenende) taak alsmede een toezichhoudende en een opsporende taak. Om die reden is dan ook een beroep gedaan op de RVI om een bijdrage te leveren aan het strafrechtelijk onderzoek onder leiding van het OM. Daarnaast hebben acht betrokken inspecties, waaronder de RVI, ieder een bijdrage geleverd aan een gezamenlijke reconstructie van de feiten. Verder maakt iedere inspectie een analyse op grond deze feiten. Deze reconstructie en de analyse, waarvan de coördinatie ligt bij het ministerie van BZK, worden ter beschikking gesteld aan de Commissie Oosting en naar de Tweede Kamer gezonden.

De gezamenlijke reconstructie van de feiten is reeds eerder naar de Tweede Kamer gezonden. De analyse ligt voor U.

Dit rapport constateert een aantal zaken die beter zouden kunnen en moeten. Het gaat hier in de eerste plaats om punten, die de RVI en de beleidsdirectie aangaan. Daarnaast bevat het rapport een paar suggesties die ook andere diensten betreffen, die met de RVI deel uitmaken van de handhavingketen op het terrein van vuurwerk. Deze suggesties zijn bedoeld om de efficiëntie en effectiviteit van toezicht en opsporing in de toekomst te vergroten.

De RVI is niet betrokken geweest bij de bestrijding en afhandeling van de vuurwerkramp zelf. De RVI heeft deze analyse gemaakt vanuit haar eigen betrokkenheid bij de uitvoerings- en inspectietaak op het vuurwerk. De RVI verwijst in haar rapport niet naar rapportages van andere betrokken inspecties.

Het rapport bevat:

- een samenvatting (hoofdstuk 2);
- Een overzicht van en toelichting op de uitvoerings- en inspectietaken van de RVI en de regels waarop deze zijn gebaseerd (hoofdstuk 3);
- Een toelichting op de uitvoeringstaken in de praktijk: aantallen vergunningen/ ontheffingen en de knelpunten (hoofdstuk 4);
- Een toelichting op de inspectietaken in de praktijk: controlemethodieken, de samenwerking met andere inspectiediensten, controleresultaten en knelpunten (hoofdstuk 5);
- conclusies en aanbevelingen (hoofdstuk 6).

¹ Commissie onderzoek vuurwerkramp.

2 Samenvatting

De Rijksverkeersinspectie (RVI) is een inspectiedienst van Verkeer en Waterstaat die enerzijds vergunningen c.q. ontheffingen verleent, anderzijds toezicht houdt op de naleving van wet- en regelgeving. De RVI heeft tevens opsporingsbevoegdheid.

Het werkgebied van de RVI omvat vervoersgerelateerde wet- en regelgeving. Een uitzondering daarop vormen de taken met betrekking tot het afleveren, dan wel ter aflevering aanwezig houden en het bezigen van professioneel vuurwerk.

De RVI is onderverdeeld in twee sectoren: Handhaving en Marktordening.

Beide sectoren van de RVI zijn bij vuurwerk betrokken:

- de sector Marktordening bij de vergunning- en ontheffingverlening ten behoeve van afleveren dan wel ter aflevering aanwezig houden en het bezigen van professioneel vuurwerk;
- de sector Handhaving bij het toezicht op de regels voor het vervoer van vuurwerk, en op de regels voor het bezigen, het afleveren dan wel ter aflevering aanwezig houden.

De werkzaamheden van de sector Handhaving bestaan voor ongeveer 35% uit het toezicht op het vervoer van gevaarlijke stoffen. Het toezicht op vuurwerk maakt hier voor circa 4% deel van uit. De werkzaamheden van de sector Marktordening bestaan voor ruim 8% uit zaken die gerelateerd zijn aan het vervoer van gevaarlijke stoffen; bijna 20% hiervan heeft betrekking op vuurwerk.

Hoofdstuk 3 bevat een chronologisch overzicht van de relevante ontwikkeling van wet- en regelgeving op het gebied van gevaarlijke stoffen (incl. vuurwerk) en van de organisatie die tot de huidige RVI heeft geleid.

Een belangrijk jaar in dit kader is 1979. Op dat moment viel de regelgeving voor ontploffingsgevaarlijke stoffen, waaronder vuurwerk, onder de Wet gevaarlijke stoffen (Wgs). In een beleidsvoornemen in dat jaar is aan de Tweede Kamer kenbaar gemaakt de regelgeving voor het afleveren en het bezigen van ontploffingsgevaarlijke stoffen niet meer onder de reikwijdte van de nieuw op te stellen Wet vervoer gevaarlijke stoffen (Wvgs) te laten vallen. De Wvgs is een wet die onder verantwoordelijkheid van de Minister van VenW tot stand komt en die dient ter vervanging van de Wgs. Reden: dat onderwerp hoort niet thuis in een op vervoer gerichte regelgeving.

In 1985 wordt de Wet milieugevaarlijke stoffen (Wms) onder verantwoordelijkheid van VROM tot stand gebracht. In het daarbij behorende Vuurwerkbesluit dat in 1993 van kracht wordt, worden de regels voor consumentenvuurwerk vastgelegd. Het was de bedoeling om dit besluit vóór de inwerkingtreding van de Wvgs in 1996 uit te breiden met regels voor professioneel vuurwerk. Dit is tot op heden nog niet gebeurd. Teneinde de inwerkingtreding van de Wvgs niet op te houden, wordt in de Wvgs een overgangsregeling opgenomen, waarbij de bepalingen van het verouderde Reglement gevaarlijke stoffen (Rgs) van kracht blijven voor wat betreft het afleveren (dan wel ter aflevering aanwezig houden) en het bezigen van ontploffingsgevaarlijke stoffen, waaronder vuurwerk. Daardoor blijven deze taken, die niet gerelateerd zijn aan vervoer, zowel beleidsmatig als qua uitvoering en handhaving voorlopig - in afwachting van nadere regelgeving van VROM - onder het aandachtsgebied van het ministerie van VenW vallen.

Voor wat betreft de organisatie zijn de belangrijkste ontwikkelingen, dat in 1992 het voormalige Korps Controleurs Gevaarlijke Stoffen (KCGS) en de RVI worden samengevoegd. In de nieuwe dienst, die RVI blijft heten, zijn de taken van beide organisaties ineengeschoven. In 1996 wordt de RVI ingrijpend gereorganiseerd, ook om meer concentratie op bepaalde aandachtsgebieden te realiseren. Controles op vuurwerk worden sindsdien het meest verricht door de afdeling Havens, Binnenvaart en Spoor (HBS) en de afdeling Goederenvervoer over de Weg (GVW) van de RVI.

Hoofdstuk 4 bevat een overzicht van het aantal vergunningen/ ontheffingen dat gemiddeld met betrekking tot vuurwerk wordt afgegeven. Verder gaat het over knelpunten die de RVI ervaart bij het verlenen van vergunningen / ontheffingen.

Deze komen met name voort uit onduidelijkheden in het verouderde Rgs, die opgelost dienen te worden door de komst van een nieuw Vuurwerkbesluit. De meeste knelpunten zullen dan ook inderdaad tot het verleden behoren, maar dit rapport vraagt nog aandacht voor punten als de informatieverstrekking over antecedenten, de waarde van een zogenaamde verklaring van geen bezwaar, afspraken omtrent afstanden ten opzichte van publiek en gebouwen bij het afsteken van vuurwerk en de vergunninguitgifte voor het bezigen van andere ontploffingsgevaarlijke stoffen dan vuurwerk.

Hoofdstuk 5 geeft inzicht in de controlemethodieken bij toezicht en opsporing, geeft aan met welke diensten wordt samengewerkt op het gebied van vuurwerk, geeft de controleresultaten van de RVI weer over de jaren 1996 t/m 2000 en beschrijft de aanbevelingen, die de RVI trekt voor een beter functioneren van de handhavingsketen.

De RVI doet reguliere controles, maar geeft daarnaast ook uitvoering aan zogenaamde basismetingen, broncontroles en thema-acties.

De RVI werkt samen met vele diensten, zoals de douane, de Keuringsdienst voor Waren, de Inspectie Milieuhygiëne, de Gemeentelijke Havenbedrijven van Rotterdam en Amsterdam en het Korps Landelijke Politiediensten (KLPD). Voor de gemeenschappelijke bestrijding van de illegale handel in vuurwerk werkt de RVI mee in een samenwerkingsverband onder coördinatie van het Openbaar Ministerie.

In totaal zijn in de afgelopen vijf jaar 485 controles op vuurwerk uitgevoerd, waarvan meer dan 60 % in de zeehavens heeft plaats gehad. In ruim 20% van de gevallen was er sprake van (administratieve) overtredingen. Naast deze 485 controles zijn in 1999 nog broncontroles uitgevoerd bij een 60-tal bedrijven die in het bezit zijn van een bezichtigingvergunning. Bijlage 2 bevat een nadere toelichting op de vuurwerkcontroles.

De RVI komt met een aantal aanbevelingen die het functioneren van de handhavingsketen zouden kunnen en moeten verbeteren. Deze aanbevelingen betreffen de regelgeving, de verantwoordelijkheden van partijen in de keten, de uitvoering van de controles en de samenwerking tussen de verschillende overheidsdiensten, die betrokken zijn bij de handhaving van vuurwerkregelgeving.

De keten van producent tot consument van vuurwerk is lang en begint dikwijls in China.

De afzender / producent van vuurwerk is volgens de internationale regelgeving verantwoordelijk voor een juiste classificatie (en verpakking) van het vuurwerk.

Zowel de afzender / producent als de opdrachtgever / importeur van vuurwerk hebben belang hebben bij een 'lichtere' classificatie van vuurwerk. Wellicht moet VenW, vooruitlopend op de aanpassing van de internationale regelgeving, de nationale regels zodanig aanscherpen, dat de financiële voordelen die gepaard gaan met een lichtere classificatie, worden geneutraliseerd. De oplossing zal dan ook aan beide zijden van de logistieke keten gezocht moeten worden. Aan Nederlandse zijde zal de importeur bijvoorbeeld ook verantwoordelijk moeten worden gesteld bij een onjuiste classificatie van vuurwerk. Het 'aanpakken' van de producent in het buitenland is veel lastiger. Dit zal met name in internationaal verband moeten worden bereikt in samenwerking met andere landen, inspectiediensten en testinstituten. Door Nederland is in december 2000 in de VN de problematiek rond het vervoer van vuurwerk aan de orde gesteld. Door veel landen werden twijfels gezet bij de juistheid van de classificatie van vuurwerk. In het kader van de VN is er dan

ook een breed draagvlak om te komen tot een systematiek voor de classificatie van vuurwerk bij vervoer (en opslag) die beter uitvoerbaar en handhaafbaar is.

Feitelijk moet in het land van herkomst goed worden toegezien op de juiste naleving van de regels voor de classificatie van vuurwerk. De container gaat daar dicht, reist enige weken over zee, wordt na gelost te zijn meestal over de weg vervoerd naar de ontvanger, die het vuurwerk meestal (tijdelijk) opslaat.

De RVI is verantwoordelijk voor controle op de naleving van de regels gedurende een relatief kort deel van de logistieke vuurwerkketen, namelijk vanaf het moment dat de container met vuurwerk het schip heeft verlaten tot het moment van aflevering bij de ontvanger. De RVI hanteert voor de controle op gevaarlijke stoffen (waaronder vuurwerk) bepaalde controlemethodieken. Daarbij wordt op basis van o.a. de vervoerdocumenten vastgesteld welke stoffen worden vervoerd. Een onjuiste classificatie van vuurwerk heeft doorgaans ook gevolgen voor zaken als verpakking, etikettering, kenmerking voertuig, vakbekwaamheid chauffeur, stuwage etc. Eigenlijk kan bij gereede twijfel alleen monsterneming en het testen van deze monsters uitsluitel geven over de gevaareigenschappen van een stof. Dit is een kostbare zaak, waarmee nogal wat tijd is gemoeid. Verder mag het grootschalig testen van vuurwerk uit milieuoverwegingen tegenwoordig niet meer in Nederland plaatsvinden. Bij deze testen moet het vuurwerk tot ontbranding (ontploffing) worden gebracht.

Bij het afsluiten van de management overeenkomsten tussen de beleidsdirectie en de RVI waren geen bijzondere indicaties bekend in het vervoer op zo'n relatief kort traject over Nederlandse bodem, die aanleiding gaven om meer prioriteit te geven aan controles op het vuurwerk dan op andere gevaarlijke stoffen. Om diezelfde reden was er geen aanleiding om aanscherping van de vervoerregelgeving nationaal of internationaal te initiëren.

Om die reden ook is in de afgelopen jaren slechts eenmaal een monster van vuurwerk genomen, dat aan testen is onderworpen.²

Zeker nu - onder meer uit het overleg in VN-verband - duidelijk is, dat de gegevens op de vervoerdocumenten niet altijd betrouwbaar zijn, zal de RVI in de toekomst meer steekproeven nemen en bij gereede twijfel (bijvoorbeeld blijkend uit zichtcontroles, uit de documenten of uit eerdere ervaringen uit controles) eerder tot monsterneming overgaan.

Er zou ook een juridische basis moeten komen om bij gebleken onjuiste classificatie de kosten van monsterneming en testen te kunnen verhalen op de vervoerder en / of de ontvanger van de partij vuurwerk.

Maar de RVI zal ook bij meer controles en monsternames in de toekomst slechts op een deel van al het vuurwerk dat in Nederland vervoerd wordt, toezicht kunnen houden. Vanuit het oogpunt van effectiviteit dienen ook andere bevoegde autoriteiten op de juiste classificatie in de verschillende stadia in de keten toezicht te houden. Dit geldt met name voor het toezicht tijdens opslag, omdat vuurwerk doorgaans gedurende een langere periode ligt opgeslagen dan dat het vervoerd wordt. Tevens is het van belang om vanuit het oogpunt van effectiviteit de wederzijdse informatievoorziening tussen de bevoegde autoriteiten te verbeteren.

Aandacht voor het effectiever laten werken van de gehele handavingsketen is van belang, omdat een groot aantal diensten is belast met regelgeving, toezicht en opsporing met betrekking tot (milieu-)gevaarlijke stoffen, waaronder vuurwerk.

² Bij deze monsterneming werd de classificatie van het vuurwerk als juist beoordeeld.

Zo dient bij binnenkomst van een zeeschip met gevaarlijke lading een melding te worden gedaan aan de havenautoriteiten en het Vervoerinformatiecentrum (ViC) van de RVI. In de praktijk is gebleken, dat deze meldingen niet altijd of onvolledig geschieden en dat bepaalde nuttige informatie niet hoeft te worden gemeld op grond van de huidige regelgeving. De RVI beveelt aan om de regelgeving op die punten aan te passen en het toezicht op de naleving daarvan te intensiveren.

Hoofdstuk 6 bevat conclusies en aanbevelingen.

In de uitvoeringstaak (vergunningverlening) ervaart de RVI een aantal juridische knelpunten die voor het grootste deel zullen worden opgelost in het nieuwe Vuurwerkbesluit. Met de komst van dat besluit zullen de taken die de RVI nu doet, overgaan naar VROM. De RVI vraagt echter aandacht voor een paar andere punten die niet worden geregeld in het Vuurwerkbesluit, maar die vanuit het oogpunt van effectiviteit wel dienen te worden aangepakt.

Gezien de constatering in VN-verband dat de classificatie van vuurwerk niet betrouwbaar is, is het in eerste instantie van belang om in internationaal overleg te komen tot een beter uitvoerbaar en handhaafbaar systeem van classificatie.

Daarnaast is het van belang om in de (inter)nationale regelgeving de verantwoordelijkheid voor een juiste classificatie bij de importeur te leggen en om eventueel, vooruitlopend op internationale regels, de regels nationaal te verzwaren.

Tenslotte is het van belang om te komen tot diepgaander controles in de gehele keten en om de kosten daarvan bij gebleken onjuiste classificatie te kunnen verhalen. De RVI pleit in dit verband voor instelling van een landelijk meldpunt vuurwerk en voor verbetering van de Regeling vervoer gevaarlijke stoffen met zeeschepen ten behoeve van een betere informatie-uitwisseling.

3 Uitvoerings- en inspectietaken van de RVI

(met hieraan toegevoegd een overzicht van gebeurtenissen die hierop van invloed zijn of zijn geweest)

3.1 Rol en positie van de RVI

De RVI is een uitvoerings- en inspectieorganisatie die is ondergebracht bij het Directoraat-generaal Goederenvervoer (DGG) van het ministerie van VenW³. De RVI verleent vergunningen en ontheffingen vanuit haar taak op het gebied van regulering en ordening van verkeer en vervoer. De RVI houdt tevens toezicht op de naleving van diverse wetten en regels, verstrekt informatie en geeft adviezen op het gebied van de transportveiligheid. Het brede werkterrein leidt ertoe, dat de organisatie nauw samenwerkt met andere (binnen- en buitenlandse) opsporingsdiensten en met andere Directoraten-generaal van het ministerie. In beleidsmatige zin wordt de RVI binnen VenW behalve door DGG ook aangestuurd door het Directoraat-generaal Personenvervoer en het Directoraat-generaal Rijksluchtvaartdienst. Om de samenwerking tussen de beleidsdirecties en de RVI zo efficiënt mogelijk te laten verlopen, wordt elk jaar een management overeenkomst afgesloten. Hierin wordt o.a. vastgelegd wat de te realiseren producten zijn van de controles die door de RVI worden gedaan en hierin wordt bepaald welke informatie de beleidsdirecties ten aanzien van de uitvoerings- en inspectiepraktijken zal ontvangen. Bovendien wordt in een dergelijke overeenkomst aangegeven welke onderwerpen qua handhaving bijzondere aandacht behoeven, een zgn. prioritering van taken.

3.2 Uitvoerings- en inspectiebeleid van de RVI bij (ontploffings)gevaarlijke stoffen, waaronder vuurwerk

De uitvoerings- en inspectietaak van de RVI bij het vervoer van gevaarlijke stoffen bestaat uit het verlenen van *ontheffingen* (ook toestemmingen) van bij of krachtens de Wet vervoer gevaarlijke stoffen (Wvgs) gestelde voorschriften en *toezicht op de naleving en opsporing van overtredingen* van die voorschriften. Deze taken worden gedaan door:

- de sector Marktordening, die vanuit haar uitvoeringstaak verantwoordelijk is voor het verlenen van ontheffingen (zie ook hoofdstuk 4.1).
- de sector Handhaving die vanuit haar inspectietaak verantwoordelijk is voor de toezichthoudende en opsporende taak op het vervoer van gevaarlijke stoffen.

Ontheffingen

Ontheffingen zijn nodig om af te kunnen afwijken van de geldende vervoersregelgeving in bepaalde gevallen die (nog) niet (sluitend) zijn geregeld in de regelgeving die met name in internationale kaders tot stand komt. Met deze ontheffingen kan op flexibele wijze op bijzondere situaties worden ingespeeld. Met de voorwaarden die aan een dergelijke ontheffing worden verbonden, wordt een minimaal gelijkwaardig veiligheidsniveau bereikt ten opzichte van de regelgeving waarvan wordt afgeweken. De wettelijke basis voor het verlenen van deze ontheffingen is artikel 9 van de Wvgs.

De ontheffingen die voor vuurwerk worden afgegeven betreffen afwijkingen van verpakkingsvoorschriften voor het vervoer van voorgeassembleerd vuurwerk en het vervoer van vuurwerk met een zout veer naar de waddeneilanden.

³ Vanaf medio 2001 zal VenW een aantal inspectiediensten bundelen tot één inspectiedienst Verkeer en Waterstaat (IVW). Het gaat (in eerste instantie) om de RVI, de Scheepvaartinspectie, de voormalige Luchtvaartinspectie en de Rijksdienst voor de Radiocommunicatie (RDR).

De uitvoeringstaak van de RVI bij **andere handelingen dan vervoer**, bestaat uit het verlenen van *vergunningen* voor het bezigen en afleveren dan wel ter aflevering aanwezig houden van ontploffingsvaarlijke stoffen, waaronder vuurwerk en het *toezicht op de naleving en opsporing* van overtredingen op deze handelingen. Zij worden gedaan door:

- de sector Marktordening, die vanuit haar uitvoeringstaak verantwoordelijk is voor het verlenen van deze vergunningen (zie ook hoofdstuk 4.1);
- de sector Handhaving die vanuit haar inspectietaak verantwoordelijk is voor de toezichthoudende en opsporende taak op voornoemde handelingen.

Het feit dat de RVI (nog) verantwoordelijk is voor taken die niet gerelateerd zijn aan vervoer, wordt hierna toegelicht in het chronologisch overzicht.

Vergunningen

De wettelijke basis voor deze vergunningen is artikel 33 en 41 van het Rgs, welke artikelen door middel van de overgangsregeling in artikel 6 van het Besluit vervoer gevaarlijke stoffen (Bvgs) en artikel 52 van de Wvgs van kracht zijn gebleven (zie in het chronologisch overzicht bij 1996).

Deze taken worden door de RVI uitgevoerd totdat VROM de verantwoordelijkheid voor handelingen met ontploffingsgevaarlijke stoffen heeft overgenomen.

3.3 Overzicht van gebeurtenissen

Hieronder volgt een chronologisch overzicht van gebeurtenissen die in meer of mindere mate van invloed zijn (of waren) op de *uitvoerings- en inspectietaak* van de RVI bij het vervoer en bij **andere handelingen dan vervoer** (bezigen en het afleveren dan wel ter aflevering aanwezig houden van ontploffingsgevaarlijke stoffen, waaronder vuurwerk):

1963

De Wet gevaarlijke stoffen (Wgs) treedt op 20 juni 1963 in werking (Stb. 313).

1968

Het Reglement gevaarlijke stoffen (Rgs) (= AmvB bij het Wgs) treedt op 19 april 1968 in werking (Stb. 207). Artikel 33 en artikel 41 van het Rgs vormen respectievelijk de basis voor de vergunningplicht van het afleveren dan wel ter aflevering aanwezig houden van ontploffingsgevaarlijke stoffen en het bezigen van deze stoffen. De thans geldende ministeriële besluiten op grond waarvan een vergunning is vereist voor genoemde handelingen met ontploffingsgevaarlijke stoffen, zijn:

- het besluit van 17 maart 1980 (Strct. 67), ten behoeve van het bezigen van explosieven bij opruimingswerkzaamheden;
- het besluit van 20 december 1990 (Strct. 251), ten behoeve van het bezigen en het afleveren dan wel ter aflevering aanwezig houden van vuurwerk tijdens buiten- en binnenevenementen.

Vanaf de inwerkingtreding van de Wet Gevaarlijke Stoffen en de daarbij behorende AmvB (Reglement Gevaarlijke Stoffen) worden de vergunningen verleend door de (beleids)afdeling gevaarlijke stoffen van het Directoraat-generaal voor het Vervoer (DGV).

1979

De regering spreekt in een beleidsnotitie aan de Tweede Kamer (kamerstukken II 1979/80, 15 815, nr. 1) het voornemen uit om de regelgeving voor het afleveren, dan wel ter aflevering aanwezig houden en het bezigen van ontploffingsgevaarlijke stoffen, waaronder vuurwerk, niet meer onder de reikwijdte van de nieuw op te stellen Wvgs te laten vallen.

1985

De Wet milieugevaarlijke stoffen (Wms) die onder verantwoordelijkheid valt van VROM, treedt in werking. Het ministerie van VROM werkt aan een nieuw Vuurwerkbesluit, waarvan de Wms de basis vormt.

Het ministerie van VenW is dan al enkele jaren bezig met het ontwerpen van een nieuwe (Wvgs) die alleen op vervoerhandelingen van toepassing is. Toen bekend werd dat niet-vervoerhandelingen met betrekking tot ontploffingsgevaarlijke stoffen, waaronder vuurwerk, zouden worden ondergebracht in het Vuurwerkbesluit, is VenW begonnen met besprekingen met VROM over de formele overdracht van de verantwoordelijkheid van deze handelingen van VenW aan VROM.

1989

VenW wijst VROM in een brief van 20 februari 1989 op de reikwijdte van de nieuw te ontwerpen Wvgs. Medegedeeld wordt dat niet-vervoerhandelingen (bezigen en afleveren dan wel ter aflevering aanwezig houden) met ontploffingsgevaarlijke stoffen niet onder deze wet kunnen worden gebracht, maar onder de Wms.

1990

VenW verwijst in een brief aan VROM van 11 juli 1990 naar voornoemd schrijven en geeft hierbij nog eens de noodzaak aan van een spoedige overname van de taken met betrekking tot genoemde handelingen door het ministerie van VROM met het oog op de nieuw te ontwerpen Wvgs.

1991

De RVI neemt de taken met betrekking tot het verlenen van vergunningen voor het bezigen en het afleveren dan wel ter aflevering aanwezig houden van ontploffingsgevaarlijke stoffen, waaronder vuurwerk, over van de beleidsafdeling van het Directoraat-generaal voor het Vervoer.

Het wettelijk toezicht op het laden en lossen van ontploffingsgevaarlijke stoffen door het Korps Controleurs Gevaarlijke Stoffen (KCGS) wordt vervangen door het toezicht door een terzake deskundige uit het bedrijfsleven.

1992

Het KCGS⁴ en de RVI worden samengevoegd tot de RVI (Rijksverkeersinspectie), met als gevolg dat taken van beide organisaties ineen worden geschoven. De keuze wordt gemaakt, dat alle inspecteurs (oud-medewerkers van het KCGS en medewerkers van de RVI) voortaan controles moeten kunnen uitvoeren op het gehele terrein waarvoor de RVI verantwoordelijk is.

De RVI is een organisatie die zich bezig houdt met het toezicht en opsporing van overtredingen van diverse vervoer gerelateerde wetten (zoals Rijtijdenwet, de Wet Goederenvervoer over de Weg, de Wet Personenvervoer). In de loop der jaren worden hier nog meer taken aan toegevoegd, zoals het tegengaan van overbelading van voertuigen en toezicht op het Eurovignet. De inspecteurs worden, daar waar nodig, hiervoor opgeleid

⁴ Het KCGS is een inspectiekorps dat zich bezig houdt met de controle op het vervoer van gevaarlijke stoffen en met de controle op het bezigen en het afleveren dan wel ter aflevering aanwezig houden van ontploffingsgevaarlijke stoffen, waaronder vuurwerk.

1993

Onder gezamenlijke verantwoordelijkheid van de Ministers van VROM, WVC en SZW wordt het nieuwe Vuurwerkbesluit Wet Milieugevaarlijke Stoffen (Wms) van kracht. Dit besluit regelt uitsluitend de handel en het afsteken van consumentenvuurwerk (voor het onderscheid tussen consumenten- en professioneel vuurwerk zie bijlage 4. van dit rapport). Het was de bedoeling om dit Vuurwerkbesluit vóór de inwerkingtreding van de Wvgs uit te breiden met regels over de handel in en gebruik van professioneel vuurwerk.

1995

In de Rijksmilieuhygiënische Commissie (RMC) lijdt de door VROM voorgestelde regeling waarin algemene regels worden gesteld voor de handelingen met professioneel vuurwerk schipbreuk. De reden hiervoor is onder meer, dat geen keuze kan worden gemaakt tussen de voorgestelde regeling en een in die tijd opgekomen alternatief daarvoor, nl. de introductie van een vergunningstelsel op Rijksniveau voor het bezigen en verhandelen van professioneel vuurwerk. Dit alternatief wordt met name door het ministerie van Justitie bepleit om de handel in illegaal vuurwerk beter te kunnen bestrijden. Hierdoor wordt het Vuurwerkbesluit in afwachting van alternatieven uitgesteld.

1996

Inmiddels is de Wvgs en daarmee de intrekking van de Wgs in oktober 1995 in het Staatsblad verschenen. Daarbij blijkt, dat van bedoelde overdracht van VenW naar VROM nog geen sprake kan zijn. Op 1 augustus 1996 treedt de Wvgs in werking, waarvan de reikwijdte zich beperkt tot vervoerhandelingen. De overname door VROM van de taken met betrekking tot de handelingen (bezigen en afleveren dan wel ter aflevering aanwezig houden) heeft echter nog steeds niet plaatsgevonden, omdat er nog geen nieuw Vuurwerkbesluit is. Teneinde de inwerkingtreding van de Wvgs niet op te houden, wordt als tussentijdse oplossing door middel van artikel 6 van het Bvgs en artikel 52 van de Wvgs een overgangsregeling opgenomen, waarin wordt bepaald dat de artikelen uit het Rgs, die gaan over het afleveren dan wel ter aflevering aanwezig houden (artikel 33) en het bezigen (artikel 41) van ontploffingsgevaarlijke stoffen, waaronder vuurwerk, niet eerder worden ingetrokken dan wanneer het nieuwe Vuurwerkbesluit van kracht wordt.

De RVI wordt ingrijpend gereorganiseerd, mede om meer concentratie op bepaalde aandachtsgebieden te realiseren. De vier districten van de RVI worden opgeheven en daarvoor in de plaats komt een indeling per aandachtsgebied, zoals havens, binnenvaart, spoor, goederenvervoer over de weg, personenvervoer etc. Controles op vuurwerk worden sindsdien het meest verricht door de afdelingen Havens, Binnenvaart en Spoor (HBS) en Goederenvervoer over de weg (GVW).

In hetzelfde jaar krijgt de RVI er een taak bij, namelijk het verlenen van ontheffingen. Met het oog op het uitvoerend karakter van de ontheffingverlening, wordt de RVI belast met deze taak. Voorheen werden de ontheffingen verleend door de (beleids)afdeling gevaarlijke stoffen van het Directoraat-generaal voor het Vervoer (DGV).

1997

In het kader van de gedachtenvorming over de inhoud van een nieuw Vuurwerkbesluit geeft het ministerie van VROM opdracht aan een extern bureau (Locher Milieu en Beleid) (mede gefinancierd door VWS, VenW en de vuurwerkbranches) om een erkenningsregeling voor vuurwerkbedrijven te ontwerpen.

1999

Op 2 juni 1999 vindt er interdepartementaal overleg plaats (VROM, Justitie, SZW, VWS en VenW) over de ontwerperkenningsregeling zoals die was voorbereid door het voornoemde externe bureau. De departementen konden om redenen van beleidsmatige en juridische aard er niet mee instemmen om de voorgestelde erkenningsregeling een publiekrechtelijke grond te geven in een nieuw Vuurwerkbesluit. Door VROM is toen aan het betrokken bedrijfsleven geadviseerd om de erkenningsregeling zelfstandig als privaatrechtelijke regeling tot stand te brengen. VROM start daarop met de voorbereiding van het nieuwe concept-Vuurwerkbesluit Wet milieugevaarlijke stoffen. De overname van de taken met betrekking tot eerder genoemde handelingen met vuurwerk door VROM vindt hierdoor nog steeds niet plaats.

Op 13 juli 1999 wijst VenW in een brief aan VROM op voornoemde problemen en doet tevens melding van het ambtelijk overleg tussen VROM en VenW dat eerder hierover is gehouden. In dit overleg wordt onder andere door VROM toegezegd om het Vuurwerkbesluit Wms met voornoemde handelingen zo spoedig mogelijk doch uiterlijk vóór 1 augustus 2000, in werking te laten treden.⁵

Op 30 april 1999 doen zich incidenten voor tijdens vuurwerkevenementen te Wouw en Utrecht. Dit jaar staat in het teken van de millenniumovergang en daarom wordt verwacht dat er tijdens de jaarwisseling niet voldoende vakbekwame mensen zullen zijn om aan de vraag aan het afsteken van professioneel vuurwerk te voldoen. De branche stelt om die reden voor om via een verkorte opleiding een beperkte vrijstelling van de vakbekwaamheidseisen te verlenen aan personen die een nader te bepalen assortiment vuurwerk zouden mogen bezigen. VenW en VROM hebben hierop afwijzend gereageerd in een aan de branche gericht schrijven van 3 augustus 1999. Met het oog hierop geeft de Minister van VenW tevens opdracht om het toezicht op het bezigen van vuurwerk te intensiveren en daar waar nodig repressief op te treden.⁶

VenW gaat vervolgens in overleg met VROM om beleidsregels te ontwikkelen, mede omdat niet langer verantwoord wordt geacht om te wachten op de overdracht van het beleidsterrein via de betreffende regels door de Minister van VROM in het Vuurwerkbesluit. Zij zijn nodig, omdat de regels die nog steeds van kracht zijn op bepaalde punten onduidelijk zijn en het nieuwe Vuurwerkbesluit van VROM er nog niet is. Deze beleidsregels geven aan vuurwerkbedrijven en de vergunninghoudende instantie (sector marktordening) duidelijkheid over de vergunningverlening voor het bezigen en het afleveren dan wel ter aflevering aanwezig houden van professioneel vuurwerk. Tevens zijn eindtermen ontwikkeld waaraan een beziger dient te voldoen om in Nederland professioneel vuurwerk te mogen bezigen. Deze eindtermen zijn als bijlage bij de beleidsregels opgenomen.

⁵ In een brief van 17 april 2000 geeft VROM aan dat de planning om een gewijzigd Vuurwerkbesluit vóór 1 augustus 2000 tot stand te brengen, niet zal worden gehaald. De inwerkingtreding van dit Vuurwerkbesluit wordt pas voorzien in de eerste helft van 2001.

⁶ Gebleken is dat de strafbaarstelling bij het bezigen en het afleveren dan wel ter aflevering aanwezig houden van vuurwerk juridisch niet is afgedekt. Om hierin te voorzien treedt voor het bezigen de spoedregeling professioneel vuurwerk Wms 1999 (Stcrt. 238) in werking. Deze regeling is laatstelijk verlengd bij een wijzigingsregeling in 2000 (Stcrt. 237), waarmee tevens reparatie wordt verricht omtrent de strafbaarstelling bij het afleveren dan wel ter aflevering aanwezig houden van vuurwerk.

2000

De vuurwerkcramp in Enschede vindt plaats op 13 mei 2000. Na deze ramp maakt het ministerie van VROM haast om een nieuw Vuurwerkbesluit te maken, waarbij zowel de regelgeving voor consumentenvuurwerk als die voor professioneel vuurwerk in één AmvB is opgenomen. Hierdoor kan het 'bezigingsdossier' naar verwachting binnenkort worden overgedragen aan VROM.

Voornoemde beleidsregels, bestaande uit de Regeling professioneel vuurwerk en de Beleidsregels professioneel vuurwerk, zijn op 14 juli 2000 door de Minister van VenW ondertekend.

4 De praktijk van de vergunning-/onthefing-verlening met betrekking tot vuurwerk

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de aantallen vergunningen en ontheffingen die jaarlijks door de RVI worden verleend en op de knelpunten die de RVI daarbij ontmoet.

4.1 Aantallen vergunningen/ ontheffingen

De afdeling gevaarlijke stoffen en advies (GS&A) van de sector marktordening, die verantwoordelijk is voor de afgifte van vergunningen voor het bezigen en afleveren dan wel ter aflevering aanwezig houden van professioneel vuurwerk, verleent jaarlijks gemiddeld 150 vervoersontheffingen, waarvan 10 betrekking hebben op het vervoer van vuurwerk. Voorts worden jaarlijks gemiddeld ongeveer 5 afleveringsvergunningen en 15 bezigingvergunningen verstrekt, 25 aflevering- en bezigingvergunningen gewijzigd en enige vergunningen afgewezen.

Van de werkzaamheden bij de sector marktordening bestrijkt ruim 8% werk op het gebied van gevaarlijke stoffen. Ongeveer 18% hiervan heeft betrekking op vuurwerk.

De afdeling gevaarlijke stoffen en advies heeft in haar bestand op dit moment 72 vergunninghouders voor het bezigen van professioneel vuurwerk en 23 vergunninghouders voor het afleveren dan wel ter aflevering aanwezig houden van professioneel vuurwerk.

In bijlage 1 wordt toegelicht aan welke voorwaarden moet zijn voldaan om in aanmerking te kunnen komen voor een vergunning of ontheffing.

4.2 Knelpunten bij de uitvoeringstaak van de RVI

De RVI ervaart knelpunten bij haar uitvoeringstaak op het gebied van het bezigen van vuurwerk. De meeste knelpunten zullen worden opgelost in het Vuurwerkbesluit dat nu bij VROM in de maak is. De hierna vermelde knelpunten worden daardoor echter nog niet (voldoende) opgelost.

Antecedentenonderzoeken

Alvorens een vergunning voor het afleveren of bezigen van vuurwerk wordt verstrekt, dient de betrokken korpschef van Politie een positief oordeel (antecedentenonderzoek) af te geven over de aanvrager en de in de bezigingvergunning te benoemen deskundige werknemers.

Knelpunt

In een tweetal politieregio's weigert men vooralsnog medewerking aan het antecedentenonderzoek, omdat de RVI niet wordt genoemd in de Wet op de politieregisters, als aangewezen instantie waaraan informatie uit deze registers kan worden verstrekt. Het feit dat de RVI slechts met grote moeite over informatie uit de politieregisters kan beschikken, speelt ook een belemmerende rol bij andere werkzaamheden die de RVI verricht dan de vergunningverlening bij vuurwerk. De RVI zou, om vlot en effectief te kunnen werken, dit knelpunt dan ook graag in het algemeen opgelost zien. Ondanks dat VenW diverse malen bij Justitie al heeft aangedrongen om te komen tot een afdoende oplossing hiervoor, heeft dit tot op dit heden nog niet tot het gewenste resultaat geleid.

Aanbeveling

Om aan dit probleem tegemoet te komen, pleit de RVI er sinds anderhalf jaar voor, dat de regelgeving door Justitie zodanig wordt aangepast, dat de RVI, alsmede de toekomstige vergunningverlener, zonder probleem toegang kunnen krijgen tot de informatie die nodig is voor een goede uitvoering van de taken. De KLPD als coördinator in dit proces, beijvert zich om dit bij Justitie te bewerkstelligen. Tot dusver heeft dit echter nog niet tot resultaat geleid.

Verklaring van geen bezwaar

Eén der voorwaarden in de bezigingvergunning is, dat men tijdens een evenement dient te beschikken over een verklaring van geen bezwaar, afgegeven door of namens de burgemeester van de gemeente waarbinnen het evenement plaatsvindt. Door de RVI is tijdens de vorig jaar gehouden broncontrole in de vuurwerkbranche bij enkele gemeenten navraag gedaan hoe met deze verklaring van geen bezwaar wordt omgegaan.

Knelpunt

Hieruit kwam naar voren, dat gemeenten weinig kennis hebben van regelgeving over het bezigen van professioneel vuurwerk. Er werden zelfs verklaringen van geen bezwaar aan niet-vergunninghouders afgegeven. Bovendien houden de gemeenten veelal weinig toezicht of controle door brandweer of politie. Vorig jaar was bij slechts één van de 22 door de RVI bezochte evenementen daadwerkelijk brandweer aanwezig.

Aanbeveling

Voorlichting aan gemeenten over hoe om te gaan met deze verklaringen van geen bezwaar is in het kader van het nieuwe Vuurwerkbesluit gewenst. Het een en ander moet zijn beslag krijgen bij de vaststelling van het nieuwe Vuurwerkbesluit door het ministerie van VROM.

Afstanden ten opzichte van publiek en publieke gebouwen

In de vergunning van de RVI wordt bepaald, dat bij een windkracht van 9 m/sec. of meer geen vuurwerk mag worden afgestoken dat hoger gaat dan 50 meter, maar een wettelijke norm voor afstanden ten opzichte van publiek en gebouwen ontbreekt.

In het kader van Algemene Plaatselijke Verordening (APV) kunnen in het belang van de openbare orde en veiligheid gemeenten regels stellen ten aanzien van afstanden die in acht moeten worden genomen bij het bezigen van professioneel vuurwerk. Zo kunnen gemeenten bijvoorbeeld bepalen onder welke weersomstandigheden het gebruik van een bepaald type vuurwerk is toegelaten en welke minimumafstand tot het publiek daarbij moet worden aangehouden.

Knelpunt

Er bestaan wel verschillende richtlijnen hierover, maar deze zijn niet eensluidend. Bij gemeenten is bovendien onvoldoende deskundigheid hierover. Deze situatie komt de veiligheid bij het bezigen van professioneel vuurwerk niet ten goede.

Aanbeveling

Het zou goed zijn om via richtlijnen, die bijvoorbeeld via de VNG worden afgekondigd, het een en ander te regelen. Dit schept in ieder geval duidelijkheid voor de beziger, vergunningverlener en toezichthouder.

Vergunninguitgifte voor bezigen van ontploffingsgevaarlijke stoffen, anders dan vuurwerk

Bij een toneelstuk worden soms andere ontploffingsgevaarlijke stoffen gebruikt dan vuurwerk. Hetzelfde gebeurt bij het afschieten van kanonnen door een museum bij educatieve en instructieve demonstraties. Ook bij het schoonmaken van bijvoorbeeld schoorstenen worden soms ontploffingsgevaarlijke stoffen, niet zijnde vuurwerk, gebruikt. Artikel 41 van het Rgs zegt onder andere, dat bepaalde handelingen, waaronder het bezigen van ontploffingsgevaarlijke stoffen en voorwerpen, is verboden, tenzij deze handelingen worden verricht ten aanzien van bepaalde, door onze Minister aangewezen stoffen en met inachtneming van door onze Minister te stellen regelen.

De Minister van VenW heeft slechts bij twee Ministeriële besluiten⁷ toegestaan om te bezigen, te weten bij:

- het bezigen van explosieven bij opruimingswerkzaamheden;
- het bezigen van vuurwerk tijdens buiten- en binnenevenementen.

Knelpunt

Voornoemde situaties, zoals het afschieten van kanonnen door een museum of het schoonmaken van schoorstenen waarbij andere ontploffingsgevaarlijke stoffen worden gebruikt dan vuurwerk, zijn niet door deze ministeriële besluiten afgedekt.

De RVI is daarom van mening, dat er een wankele juridische basis is voor andere bezigingsactiviteiten met ontploffingsgevaarlijke stoffen om op basis van artikel 41 van het Rgs voor de handelingen, zoals hierboven geschetst, vergunningen af te geven.

Aanbeveling

Bij andere wet- en regelgeving moeten deze zaken afdoende worden geregeld.

⁷ Besluiten van 17 maart 1980, Stcrt. 67 en van 20 december 1990, Stcrt. 251.

5 De praktijk van toezicht en opsporing met betrekking tot vuurwerk

In dit hoofdstuk worden de controlemethodieken van de RVI toegelicht en wordt ingegaan op de samenwerking met andere inspectiediensten. Tevens wordt vanaf 1996 een overzicht gegeven van de controleresultaten van de RVI ten aanzien van het vervoer van vuurwerk en wordt ingegaan op de knelpunten die hierbij spelen en wordt een beschrijving gegeven van de aanbevelingen die de RVI doet voor een beter functioneren van de handhavingsketen.

5.1 Controlemethodieken

De handhavinginspanningen van de RVI op het gebied van vuurwerk hebben zich de afgelopen jaren gericht op:

- controles op het vervoer (alle modaliteiten) van vuurwerk conform het Wvvg;
- controles tijdens het bezigen van vuurwerk.

Daarbij gebruikt de RVI, naast de reguliere controles, de volgende methodieken:

- *Basismeting*

Deze basismeting wordt ook wel de nulmeting genoemd. Bij deze controles wordt gecontroleerd op diverse items die betrekking hebben op het vervoer van gevaarlijke stoffen. De controles vinden plaats op vaste meetpunten over gelijke periodes. De gegevens die voortvloeien uit deze controles worden vergeleken met de reguliere controles van de RVI en met de gegevens uit de vorige periode(s). Met de basismeting wordt binnen een vrij kort tijdbestek een goed inzicht verkregen welke regels worden overtreden en kunnen bepaalde tendensen (hoog overtredingspercentage bij bijv. documenten) en vervoerstromen (veel bereden routes met gevaarlijke stoffen) bij het vervoer van gevaarlijke stoffen zichtbaar worden gemaakt.

- *Broncontroles*

Deze controles worden vanaf 1995 gedaan door de RVI. Broncontroles worden zo dicht mogelijk bij 'de bron', bij de afzenders van gevaarlijke stoffen uitgevoerd. Het doel van deze controles is om eventuele onregelmatigheden ten aanzien van de naleving van de wet- en regelgeving op het gebied van het vervoer van gevaarlijke stoffen vóór aanvang van het vervoer zichtbaar te maken en te corrigeren. Met deze broncontroles wordt tevens een goed beeld verkregen van een bepaalde doelgroep. Broncontroles hebben een preventief karakter. Bij constatering van overtredingen zal in eerste instantie getracht worden deze middels voorlichting en overleg met betrokkenen op te lossen. Indien betrokkenen hier geen gehoor aan geven, kan repressief worden opgetreden.

Zo kan de RVI ook bij tijdelijke opslag (opslag in afwachting van vervoer) bij het vuurwerkbedrijf controleren op aspecten als: voldoet de vergunninghouder van professioneel vuurwerk aan de vergunningvoorwaarden voor het bezigen of het afleveren (dan wel ter aflevering aanwezig houden) van vuurwerk, wie zijn de deskundigen en staan deze vermeld op de lijst van de vergunninghouder? Gemeenten worden door de RVI ook op de hoogte gesteld van de resultaten van deze controles.

- *Thema-acties*

Deze controles zijn gericht op een bepaald thema, zoals het vervoer van tankcontainers, documentatie bij het vervoer van gevaarlijke stoffen, de chemokar, het vervoer van gevaarlijke stoffen bij slecht zicht etc. Meestal vinden deze controles binnen een bepaalde periode (bijv. drie maanden) plaats. Met deze thema-acties wordt een goed beeld verkregen hoe het nalevingsgedrag is van een bepaald onderwerp bij het vervoer van gevaarlijke stoffen. Voordat

een thema-actie wordt gehouden, wordt een plan van aanpak gemaakt door de betrokken afdeling van de RVI die de thema-actie gaat uitvoeren. Dit plan van aanpak wordt met de beleidsdirectie besproken. Na afloop van deze controle wordt een rapport opgesteld met alle resultaten en aanbevelingen die de RVI doet naar aanleiding van deze gerichte controleactie. Ook van dit rapport krijgt de beleidsafdeling een exemplaar.

De resultaten van alle controles worden geregistreerd via het BIC-systeem (Beleid Informatie Controle) van de RVI en via rapportages (kwartaalrapportages) worden deze resultaten zichtbaar gemaakt aan de beleidsdirectie.

Bij de inspectie op het vervoer van vuurwerk worden dezelfde controlemethodieken gebruikt als bij de andere controles op het vervoer van gevaarlijke stoffen. De concentratie van de controles ligt bij vuurwerk met name in de zeehavens, zoals Rotterdam. Daar komt het vuurwerk voornamelijk binnen vanuit China. Bij binnenkomst van het zeeschip op het Nederlandse territorium wordt er melding gedaan bij het Vervoerinformatiecentrum en bij de bevoegde plaatselijke autoriteit van de plaatsen waar ligplaats wordt genomen (bijv. havendienst Rotterdam). Deze melding is verplicht op grond van de Regeling vervoer gevaarlijke stoffen met zeeschepen (Rvgz). Bij deze melding moet o.a. worden opgegeven welke ontploffingsgevaarlijke stoffen en welke hoeveelheden aan deze stoffen zich aan boord bevinden van een zeeschip bevinden, de wijze van verpakking, het aantal colli, de vermelding dat zal worden gelost of doorgevoerd zonder dat wordt overgeladen, voorgenomen plaats en tijd van lossen. Op basis van deze melding kan de RVI haar controles uitvoeren. Steekproefsgewijs en slechts bij gerede twijfel dat er iets mis kan zijn met een dergelijke container, worden de container en de verpakkingen door een inspecteur van de RVI geopend. Bij een themagerichte actie, zoals controles van vuurwerk in zeehavens, opent de RVI gedurende een bepaalde periode verscheidene containers en inspecteert de inhoud ervan.

Bij het bezigen zelf heeft de RVI ook een inspectietaak. Behalve toezicht op verscheidene aspecten bij het vervoer (vanaf het bedrijf / de opslag van de vergunninghouder naar en op de plaats van het bezigen) worden ook tijdens het bezigen inspecties uitgevoerd door de RVI. Op basis van de verplichte melding aan het ViC 24 uur voorafgaand aan een evenement, (op grond van de vergunning die door de afdeling GS&A is afgegeven) kan worden gezien of ergens in een bepaalde gemeente een vuurwerkevenement wordt gehouden. Bij niet-melding van een evenement is de RVI echter afhankelijk van tips of 'toevallige' kennis van een evenement dat op til is, om haar controletaak te kunnen uitoefenen.

De inspectietaak bij het bezigen zal door ambtenaren die door B & W hiervoor zijn aangewezen, worden overgenomen als het nieuwe Vuurwerkbesluit van kracht wordt. Dan zal de RVI zich voortaan geheel aan vervoergerelateerde wet- en regelgeving kunnen wijden.

Controles op het bezigen en afleveren van vuurwerk hebben geen bijzondere aandacht gekregen bij het maken van de jaarlijkse controleafspraken in de management overeenkomst. Wel vormde de millenniumovergang aanleiding om de controles op vuurwerk te intensiveren, omdat men problemen voorzag door de extra grote hoeveelheden voorgenomen vuurwerkevenementen.

Samenwerking met andere inspectiediensten

Wettelijk gezien zijn diverse toezichthoudende- en opsporingsinstanties belast met het toezicht en opsporing van overtredingen van de Wvgs. De RVI werkt nauw samen met deze instanties, te weten de douane, het KLPD, de Keuringsdienst voor Waren, Inspectie Milieuhygiëne (IMH), Gemeentelijk Havenbedrijf Amsterdam en Gemeentelijk Havenbedrijf Rotterdam. Met betrekking tot vuurwerk zijn met name op de haventerreinen, behalve de RVI zelf, de douane en de Keuringsdienst voor Waren actief. De RVI voert haar controles uit in het kader van de vervoerregels en heeft op grond van artikel 41 van de Wvgs tevens bevoegdheid tot het openen van

verpakkingen. De douane inspecteert vanuit haar wettelijke taak met betrekking tot de accijnsplicht en heeft met name in het kader van de in- en uit- en doorvoer van vuurwerk een controlerende taak. De Keuringsdienst voor Waren is belast met de uitvoering en handhaving van de regelgeving met betrekking tot consumentenvuurwerk. Op de weg inspecteren met name de RVI, het KLPD, de douane en de reguliere politiekorpsen. Bij de vuurwerkimporteur inspecteren de RVI en de Keuringsdienst voor Waren en op de verkooppunten zijn dit de reguliere politiekorpsen (v.w.b. de detaillisten die consumentenvuurwerk verkopen) en de gemeente ambtenaren.

In het kader van de illegale handel in vuurwerk is in april 2000 een samenwerkingsverband in de vorm van een Landelijke werkgroep vuurwerk ingesteld, waarvan het OM in Den Haag de coördinatie heeft. Onlangs is een plan van aanpak opgesteld door deze werkgroep op basis waarvan de illegale handel in vuurwerk afdoende moet worden bestreden en een protocol voor informatie-uitwisseling tussen de betrokken opsporings- en controlediensten in Nederland moet worden opgezet. De instanties die hierbij zijn betrokken zijn de RVI, de regionale politiekorpsen, KLPD, IMH (vanaf 1 januari is hier de Milieu-inspectie en opsporingsteam (MIOT) ook bij vuurwerk actief), Keuringsdienst van Waren, FIOD, Douane, Koninklijke Marechaussee (KMAR), Arbeidsinspectie, Provincies en Gemeenten (in het kader van het nieuwe Vuurwerkbesluit krijgen zij een toezichthoudende taak toegewezen). In dit kader worden ook afspraken gemaakt met administratieve en justitiële autoriteiten in België en Duitsland. Het OM stuurt deze werkgroep aan en heeft via het College van procureurs-generaal aangegeven dat de handel in illegaal vuurwerk en de opslag van vuurwerk een opsporings- en vervolgingsprioriteit is voor 2001.

5.2 Resultaten RVI-controles m.b.t. vuurwerk vanaf 1996

De werkzaamheden van de RVI op het gebied van gevaarlijke stoffen, waaronder vuurwerk, maken ongeveer 35% uit van het totale werkpakket van de RVI.

Het overzicht van de door de RVI verrichte controles op het vervoer van vuurwerk in de afgelopen jaren:

	1996	1997	1998	1999	2000	Totaal
Weg	18	9	24	14	3	68
Spoor	0	0	2	0	0	2
Binnenvaart	0	0	0	0	0	0
Luchthavens	1	5	2	1	2	11
Zeehavens	13	14	58	141	107	333
Thema-actie*	0	5	27	22	31	85
Totaal	32	33	113	178	143	499
Aantal staande-houdingen met overtredingen	3	6	19	47	54	129
Aantal met PV*	3	2	9	3	6	23
Aantal met W*	1	4	10	44	38	97
Aantal met M*	2	1	7	3	10	23
Overtredings-%	9,4%	18,2%	16,8%	26,4%	37,8%	25,9%

*Thema-actie = een themagerichte controle, zoals vuurwerkcontroles in zeehavens of controles op het bezigen van vuurwerk tijdens vuurwerkevenementen.

*PV = Procesverbaal

*W = Waarschuwing

*M = Maatregel

Zowel ten aanzien van het aantal staandhoudingen waarbij overtredingen werden geconstateerd als ten aanzien van het totaal aantal overtredingen - er kunnen meer overtredingen vastgelegd worden per staandhouding - zijn de getallen opgenomen voor wat betreft aantal processen verbaal (PV), waarschuwingen (W) en maatregelen (M).

Aangetekend zij hierbij, dat in 1999 door de RVI nog 60 broncontroles zijn uitgevoerd bij vuurwerkbedrijven die in het bezit zijn van een bezigingvergunning. Deze cijfers zijn niet in de tabel verdisconteerd. De resultaten van deze controles zijn terug te vinden in bijlage 2 van dit rapport.

In vergelijking met het jaar 1999 is in 2000 een afname van het aantal gecontroleerde zeecontainers met beladen vuurwerk waar te nemen. Deze laat zich verklaren uit het feit, dat de RVI anderszins veel menskracht heeft ingezet op het gebied van vuurwerk.

- In het kader van het strafrechtelijk onderzoek is op verzoek van de Officier van Justitie van het Openbaar Ministerie te Almelo een omvangrijk onderzoek uitgevoerd naar de herkomst van vuurwerk over de periode van 1 januari 1998 tot en met 13 mei 2000.
- In het kader van een gerechtelijk vooronderzoek heeft de RVI (van begin september tot 1 december 2000) permanent deskundigheid beschikbaar gesteld aan de Officier van Justitie van het Arrondissementparket te Den Haag. Het betrof hier een gezamenlijk onderzoek met het Milieu Handhavingsteam Zuid van de politie Hollands Midden, waarbij het accent lag op de naleving van de vervoersvoorschriften bij of krachtens de Wvgs, het bezigen, het afleveren dan wel ter aflevering aanwezig houden van professioneel vuurwerk en de naleving van bepalingen als opgenomen in de Wet Milieubeheer.
- Gedurende enige maanden heeft de RVI ondersteuning verleend aan een onderzoek van de Inspectie Milieuhygiëne van VROM (het zogenaamde MIOT-team) bij 46 bedrijven naar de juistheid van de classificatie van opgeslagen evenementenvuurwerk.
- In de periode van maart tot en met medio november 2000 zijn 31 controles op het bezigen van professioneel vuurwerk uitgevoerd.

Indien het aantal vuurwerkcontroles wordt afgezet tegen het totale aantal controles van gevaarlijke stoffen, komt men uit op de volgende percentages:

Percentage vuurwerkcontroles op het totale aantal controles van gevaarlijke stoffen

	1996	1997	1998	1999	2000
Weg	0,5	0,4	1,9	1,1	0,3
Zeehavens ⁸	2,6	1,2	5,5	9,6	4,8
Thema-acties	0,0	3,2	11,9	6,9	10,0
Totaal	0,7	0,7	3,7	5,6	3,1

Naast de RVI zijn met name in de zeehavens ook andere handhavingsdiensten, zoals de Gemeentelijke Havendienst Rotterdam en de Rivierpolitie, actief bij het toezicht en opsporing op overtredingen op het vervoer van gevaarlijke stoffen, waaronder vuurwerk. Hierdoor doet de RVI slechts een deel van het totale aantal controles op vuurwerk die in Nederland wordt uitgevoerd.

In bijlage 2 van dit rapport wordt nog een nadere toelichting gegeven op de controles die zijn verricht vanaf 1996 t/m december 2000.

⁸ De hoeveelheden vuurwerk die per spoor, binnenvaart of vliegtuig worden vervoerd, zijn te verwaarlozen. Daarom zijn deze niet opgenomen in de tabel. Vuurwerk komt met name binnen via de zeehavens (vnl. Rotterdam), waarna vervoer voornamelijk over de weg plaatsvindt.

5.3 Knelpunten bij toezicht en opsporing

Classificatie van vuurwerk

De afzender, in veel gevallen de producent van het vuurwerk, is volgens de internationale regelgeving verantwoordelijk voor een juiste indeling (met inbegrip van de verpakkingsvoorschriften) van het vuurwerk. In de meeste gevallen is de afzender/ producent te vinden in China. Hierbij speelt dat de opdrachtgever/ importeur (in Nederland) bij het aangeven van zijn wensen aan de afzender/ agent / producent (met name in China) (economisch) voordeel heeft bij een indeling van het vuurwerk in de lichtste gevarenklassen, zoals 1.4S en 1.4G. Hetzelfde geldt waarschijnlijk voor de afzender/ agent/ producent.

Deze voordelen zijn de volgende:

- er zijn minder havenaanloopproblemen voor de zeevaart in de Nederlandse havens;
- zwaar geclassificeerd vuurwerk mag van de Chinese havenautoriteiten niet verscheept worden;
- er gelden minder stringente vervoersregels voor alle modaliteiten;
- er zijn minder verplichtingen aan de opleiding van het personeel (o.a. veiligheidsadviseur);
- er is een geringere kans op inspectie tijdens vervoer (een zeecontainer behoeft in het geval van vervoer van vuurwerk van de klasse 1.4S niet te zijn voorzien van gevaarsetiketten);
- er zijn lagere vervoerskosten;
- er zijn meer opslagmogelijkheden, aangezien ook in de milieuvergunningen een relatie wordt gelegd met de classificatie van de vervoerswetgeving;
- het is toegestaan om dit vuurwerk op passagiersschepen te vervoeren; vuurwerk van de klasse 1.1G mag slechts met vrachtschepen vervoerd worden;

Door Nederland is in december 2000 in de VN de problematiek rond het vervoer van vuurwerk aan de orde gesteld. Door veel landen werden twijfels gezet bij de juistheid van de classificatie van het vuurwerk. In het kader van de VN is er dan ook een breed draagvlak om te komen tot een systematiek voor de classificatie van vuurwerk bij vervoer (en opslag) die beter uitvoerbaar en handhaafbaar is.

Feitelijk moet in het land van herkomst goed worden toegezien op de juiste naleving van de regels voor de classificatie van het vuurwerk. De container met vuurwerk gaat daar dicht, komt na enkele weken aan in de haven van bestemming en wordt dikwijls over de weg vervoerd naar de uiteindelijke ontvanger. Doorgaans gaat daar de container pas weer open. De RVI kan zo'n container slechts controleren vanaf het moment waarop deze gelost is uit het schip tot de aankomst bij de uiteindelijke ontvanger. M.a.w. de RVI kan slechts op een relatief kort deel van de logistieke vuurwerkketen controleren op de juistheid van classificatie van vuurwerk.

Indien een zending met vuurwerk door de RVI wordt gecontroleerd, wordt vanuit de vervoerdocumenten vastgesteld welke gevaarlijke stoffen worden vervoerd. Alle overige voorschriften (zoals verpakkingen, etikettering, kenmerking voertuig, aanduidingen in de vrachtbrief, uitrusting, vakbekwaamheid van de chauffeur, stuwage) zijn gerelateerd aan de classificatie van het vuurwerk. Wanneer vuurwerk onjuist is ingedeeld, worden dus ook deze voorschriften (of de meeste ervan) overtreden. Controle op de classificatie van vuurwerk door monsterneming om de gevaarseigenschappen van een stof te analyseren, moet dan uitsluitend geven. Indien tijdens een inspectie gereede twijfels rijzen met betrekking tot de classificatie, moet de inhoud van de verpakkingen aan een test worden onderworpen. Het uitvoeren van een test in Nederland kan dan leiden tot een herclassificatie.

Bij het afsluiten van de management overeenkomsten tussen de beleidsdirectie en de RVI waren geen bijzondere indicaties bekend in het vervoer op zo'n relatief kort traject over Nederlandse bodem, die aanleiding gaven om meer prioriteit te geven aan controles op het vuurwerk dan op andere gevaarlijke stoffen. Bovendien was er zowel nationaal als internationaal geen aanleiding om

de vervoersregelgeving omtrent vuurwerk aan te scherpen. Hierdoor is in de afgelopen jaren slechts eenmaal een monster van vuurwerk genomen, dat aan testen is onderworpen.⁹

Knelpunt

- 1 In concrete gevallen is het nu nauwelijks mogelijk de afzender (veelal de producent, veelal in China) aan te spreken in geval van onjuiste classificatie.
- 2 Zowel de opdrachtgever/ importeur als de afzender/ agent/ producent hebben (economisch) voordeel bij een lichtere classificatie van vuurwerk.
- 3 De RVI is in het verleden in principe uitgegaan van de gegevens zoals deze door de afzender worden vermeld op het vervoerdocument. Dit blijkt ten onrechte.
Het testen van vuurwerk kan de RVI niet zelf doen. Dit zal moeten worden overgelaten aan PML TNO (Prins Maurits Laboratorium van TNO), dat hiervoor in Nederland als bevoegde autoriteit is aangewezen in de regelgeving krachtens de Wvgs. Zulke testen zijn duur en tijdrovend (zie onderstaande opmerking).
- 4 Bij gebleken onjuiste classificatie kunnen de kosten niet worden verhaald op de vervoerder / ontvanger van de partij vuurwerk.
- 5 De RVI beheerst slechts een relatief kort deel van de logistieke vuurwerkketen, waarbij gecontroleerd kan worden op de juiste classificatie van vuurwerk.

Opmerking

De kosten van het testen van vuurwerk zijn afhankelijk van de hoeveelheid te testen vuurwerk. Om een indicatie te geven: één voorwerptest (één verpakking met vuurwerk) kost circa f 25.000, vijf voorwerptesten circa f 52.000 en 10 voorwerptesten circa f 85.000. Daarbij komt, dat op grond van milieuoverwegingen in Nederland het grootschalig testen van vuurwerk niet meer mag worden uitgevoerd, maar dat hiervoor bijvoorbeeld moet worden uitgeweken naar Duitsland. De BAM (testinstituut in Duitsland) brengt naast de kosten die hiervoor zijn aangegeven nog eens f 70.000 in rekening voor een week in beslag nemend testprogramma. De betrokkenheid van de BAM is echter niet alleen kostenverhogend, maar kan ook vertragend zijn. PML TNO zal namelijk moeten wijken als de BAM zelf wil testen. Afgezien van deze dure testen heeft het laten analyseren van monsters voor de bedrijfsvoering van de betrokken ondernemer behoorlijke gevolgen, gelet op de duur van het onderzoek (normaal circa 10 dagen en in de gevallen waarin de testen in Duitsland moeten worden uitgevoerd, zelfs langer). Tijdens het vervoer worden de goederen waarvan de juiste classificatie wordt betwijfeld, opgehouden tot de uitslag van het onderzoek bekend is. Wanneer uit het onderzoek blijkt dat de goederen wel juist geclassificeerd zijn, is een claim van de ontvanger zeer wel mogelijk.

Aanbeveling

- 1 Met name internationaal (in VN-verband) en via samenwerking met andere landen, inspectiediensten en testinstituten, moet gezocht worden naar een uitvoerbaar en handhaafbaar systeem voor de classificatie van vuurwerk bij vervoer (en opslag). Er moeten afspraken worden gemaakt met China om zodoende meer inzicht te verkrijgen in (test)procedures in China. Testrapporten die bij het vervoer aanwezig zijn, kunnen meer garantie geven op een juiste classificatie. Via internationaal overleg kan een aanzet worden gegeven om te komen tot een meldplicht voor 'inlandtransport'.
- 2 Omdat er veel tijd gemoeid is met de totstandkoming van internationale regelgeving zou VenW moeten onderzoeken of, vooruitlopend daarop, nationaal de regels op het vervoer van vuurwerk effectief kunnen worden aangescherpt. Hierbij kan men bijvoorbeeld denken aan regels, die de bepalingen die van toepassing zijn op de zwaarste categorie vuurwerk (1.1G) ook doen gelden voor

⁹ Bij deze monsterneming werd de classificatie van het vuurwerk als juist beoordeeld.

- minder zwaar geclassificeerd vuurwerk (1.4S of 1.4G). Daardoor zouden de financiële voordelen die gepaard gaan met een lichtere classificatie worden geneutraliseerd.
- 3 Leg de verantwoordelijkheden omtrent een juiste classificatie neer bij de belangrijkste actoren in de vuurwerkketen. De Nederlandse importeur zou bijvoorbeeld ook verantwoordelijk moeten worden gesteld als blijkt dat het vuurwerk onjuist is geclassificeerd.
 - 4 Ofschoon er hoge kosten zijn gemoeid met het testen van vuurwerk en deze methode veel tijd kost, is monsterneming een belangrijk instrument bij vaststelling van de classificatie van vuurwerk. Dit instrument zal door de RVI in de toekomst steekproefsgewijs meer moeten worden toegepast, teneinde het vuurwerk bij gerede twijfel (bijvoorbeeld op grond van zichtcontroles, de documenten of eerdere ervaringen) aan een test te onderwerpen.
 - 5 Er moet een voldoende juridische basis komen om bij gebleken onjuiste classificatie de kosten te kunnen verhalen op de vervoerder / ontvanger van de partij vuurwerk.
 - 6 Andere autoriteiten dienen toezicht te houden op de classificatie van vuurwerk in opslag. De RVI kan dit slechts doen gedurende een relatief klein stuk van de logistieke keten.

Diverse inspectiediensten betrokken bij de handhaving

Met de handhaving van de diverse wetgeving met betrekking tot (milieu-)gevaarlijke stoffen, waaronder vuurwerk, is een groot aantal opsporings- en toezichthoudende diensten belast.

Knelpunt

Dit levert nog wel eens problemen op bij de uitvoering van deze taken in de praktijk, doordat in de keten van toezicht en opsporing van inspectiediensten de taken niet goed aansluiten en de inspectiediensten onvoldoende ervan op de hoogte zijn wie voor wat verantwoordelijk is.

Bovendien beschikken deze diensten over waardevolle informatie op het gebied van vuurwerk, maar deze wordt op dit moment nog onvoldoende met elkaar uitgewisseld.

Aanbeveling

Door middel van goede afspraken (convenanten) tussen de betrokken diensten moet duidelijk worden vastgesteld door welke partijen in welke mate zal worden bijgedragen aan de gezamenlijke inspanning die de overheid levert op het gebied van opsporing en toezicht op het vuurwerk. Een afdoende handhaving staat hierbij voorop. Een belangrijk hulpmiddel bij deze handhaving is de oprichting van één landelijk meldpunt in Nederland voor vuurwerk, waarbij uitwisseling van informatie tussen inspectiediensten optimaal kan plaatsvinden. Onder 5.2 van dit rapport zijn ook al het Gemeentelijk Havenbedrijf Rotterdam en de Rivierpolitie genoemd als één van de handhavingdiensten die (mede) belast zijn met de inspectie van vuurwerk in de havens. Ook hier lijken mogelijkheden voor intensivering van de samenwerking mogelijk op grond van de meldingen van schepen met gevaarlijke stoffen aan boord, waaronder vuurwerk. De RVI zal het initiatief hiertoe nemen.

Meldingen ingevolge het Rvgz (Regeling vervoer van gevaarlijke stoffen met zeeschepen)

Bij binnenkomst van een zeeschip in het Nederlandse territorium wordt dit gemeld bij het Vervoerinformatiecentrum en bij de bevoegde plaatselijke autoriteit van de plaatsen waar ligplaats wordt genomen (bijv. havendienst Rotterdam). Deze melding is verplicht op grond van de Regeling vervoer gevaarlijke stoffen met zeeschepen (Rvgz). Bij deze melding moet o.a. worden opgegeven welke ontploffingsgevaarlijke stoffen en in welke hoeveelheden deze stoffen zich aan boord bevinden, de wijze van verpakking, het aantal colli, de vermelding dat zal worden gelost of doorgevoerd zonder dat wordt overgeladen, voorgenomen plaats en tijd van lossen. Op basis van zo'n melding kan de RVI haar controles uitvoeren.

Knelpunt

Uit een door de RVI ingesteld administratief onderzoek naar het aantal verschepingen van vuurwerk over de periode van 1 januari 1998 t/m 12 mei 2000 is o.a. gebleken, dat met het boven water krijgen van historische informatie een aanzienlijke hoeveelheid tijd is gemoeid. Voor een

deel kan dit tijdsbeslag worden teruggevoerd op de wijze waarop melding van vuurwerk aan de Havenbedrijven en Havenschappen plaats vindt. Een aantal zaken springt hierbij in het oog, te weten:

- de onvolkomenheden met betrekking tot structuur en de gevolgde procedures;
- het ontbreken van de vermelding van het netto kruitgewicht;
- het ontbreken van bewaartermijnen van meldinggegevens.

Daarenboven bleek het aantal niet gemelde containers met vuurwerk opmerkelijk.

Aanbeveling

Dit meldingsysteem is een belangrijke bron van informatie, zowel voor hulpverlening in geval van calamiteit - waarvoor het primair bedoeld is - als voor onder meer de RVI.

De informatie dient zo betrouwbaar mogelijk te zijn. Aanbevolen wordt om de vigerende regelgeving op dit punt aan te passen en het toezicht door de betrokken havenautoriteiten dan wel door de RVI op het al dan niet melden te intensiveren.

6 Conclusies en aanbevelingen

Zoals in hoofdstuk 3. al staat beschreven, bestaat de uitvoeringstaak van de RVI voor vuurwerk uit het verlenen van vergunningen voor professioneel vuurwerk en ontheffingen voor het vervoer van vuurwerk. De inspectietaak omvat toezicht en opsporing met betrekking tot het bezigen en het afleveren dan wel ter aflevering aanwezig houden van professioneel vuurwerk en met betrekking tot het vervoer van professioneel en consumentenvuurwerk (voor een toelichting op het onderscheid tussen deze twee soorten vuurwerk zie bijlage 4. van dit rapport).

Dit hoofdstuk omvat de conclusies en aanbevelingen die de RVI trekt op basis van het verleden en op basis van een aantal knelpunten bij haar uitvoerings- en inspectietaak.

6.1 Conclusies

Conclusies m.b.t. de uitvoeringstaak (vergunning-/ ontheffingverlening) van de RVI

De juridische problemen die de RVI ondervindt bij haar uitvoeringstaak op het gebied van het bezigen van ontploffingsgevaarlijke stoffen, waaronder vuurwerk, worden voornamelijk veroorzaakt door het feit, dat door middel van de overgangsregeling in de Wvgs de bepalingen van het verouderde Rgs nog steeds van kracht bleven voor wat betreft de handelingen 'bezigen' en afleveren dan wel ter aflevering aanwezig houden van ontploffingsgevaarlijke stoffen, waaronder vuurwerk. Daardoor bleven deze ook onder het aandachtsgebied van de RVI vallen. Deze overgangsregeling was noodzakelijk, omdat het nieuwe Vuurwerkbesluit van het ministerie van VROM nog steeds niet klaar was bij de inwerkingtreding van de Wvgs op 1 augustus 1996. De regels van het Rgs waren op een aantal punten onduidelijk. Dit heeft VenW ertoe genoodzaakt uiteindelijk in overleg met VROM beleidsregels vast te stellen. Tot de inwerkingtreding van die beleidsregels heeft dit ook zijn invloed gehad op de effectiviteit van de uitvoeringstaak (vergunningverlening) van de RVI inzake het vuurwerk. Een groot deel van de juridische problemen is intussen opgelost met de inwerkingtreding van de beleidsregels in 2000 en de tussentijdse reparatiewetgeving van VROM in 1999 en 2000 voor wat betreft de strafbaarstelling inzake het bezigen en het afleveren dan wel ter aflevering aanwezig houden van vuurwerk. Daarnaast is het overleg met VROM inmiddels op gang gekomen bij de vaststelling van het nieuwe Vuurwerkbesluit. Niettemin blijft een aantal juridische knelpunten overeind dat in hoofdstuk 4 staat beschreven.

Conclusies m.b.t. de inspectietaak van de RVI

De RVI is belast met toezicht en opsporing van zaken die zijn vastgelegd in vervoergerelateerde wet- en regelgeving.

De zaken met betrekking tot het bezigen en afleveren van vuurwerk zijn al jaren lang een min of meer vreemde eend in de bijt van de RVI, mede doordat bekend was dat dit onderwerp zou worden overgenomen door VROM. Mede daardoor hebben controles op het bezigen en afleveren van vuurwerk geen bijzondere aandacht gekregen bij het maken van de jaarlijkse controle-afspraken in het zogenaamde managementcontract. Wel vormde de millenniumovergang aanleiding om de controles op het bezigen van vuurwerk te intensiveren, vanwege de problemen die werden voorzien door de extra grote hoeveelheden voorgenomen vuurwerkevenementen. Dit leidde tot meer broncontroles bij de vuurwerkbedrijven en bij het bezigen van vuurwerk tijdens vuurwerkevenementen. Ook de controles op het vervoer van vuurwerk zijn toen geïntensiveerd. Voor die tijd waren er geen indicaties in het vervoer, die aanleiding gaven om meer prioriteit te geven aan controles op het vuurwerk dan op andere gevaarlijke stoffen.

Knelpunten bij de inspectietaak van de RVI worden met name zichtbaar bij de classificatie van het

vuurwerk. Er is meestal een lange weg te gaan tussen de producent en de ontvanger van het vuurwerk, waarbij het in de praktijk nauwelijks mogelijk is om de afzender/ producent aan te pakken als er sprake is van een foutieve classificatie van het vuurwerk. De besprekingen die hierover onlangs in VN-verband zijn gehouden, hebben duidelijk gemaakt, dat er internationaal wel degelijk een probleem ligt met betrekking tot de classificatie van vuurwerk. Met dit gegeven zullen de oplossingen om te komen tot een systematiek die uitvoerbaar en handhaafbaar is dan ook deels internationaal moeten worden gevonden. Maar ook in Nederland kan aanscherping van de wetgeving helpen. Voorts ligt er een taak voor de RVI om - in afwachting van aanpassing van de regels - in ieder geval in de toekomst meer gerichte controles op het vervoer van vuurwerk uit te voeren, ondanks de praktische en financiële problemen die zich voordoen bij de monsterneming en het testen van vuurwerk. Andere autoriteiten zullen meer moeten toezien op de juiste classificatie van vuurwerk dat in opslag ligt.

6.2 Aanbevelingen (m.b.t. de uitvoerings- en inspectietaak van de RVI)

Op basis van deze conclusies en de knelpunten die in de hoofdstukken 4 en 5 worden beschreven, doet de RVI de volgende aanbevelingen die hieronder kort zijn samengevat:

Aanbevelingen met betrekking tot de uitvoeringstaak (vergunningverlening)

- De regelgeving moet zodanig worden aangepast, dat de RVI (en de toekomstige vergunningverlener) kan beschikken over de informatie in politieregisters, benodigd voor een goede uitvoering van haar taken, zoals het antecedentenonderzoek.
- Gemeenten moeten voorlichting krijgen over de uitgifte van een verklaring van geen bezwaar, waardoor deze verklaring meer waarde zal krijgen.
In het algemeen is goede voorlichting nodig over de complexe regels met betrekking tot vuurwerk. Doelgroepen voor zulke voorlichting zijn zowel de branche als de vergunningverlenende en toezichthoudende instanties.
- Er moeten landelijke richtlijnen komen voor de te hanteren afstanden ten opzichte van publiek en gebouwen bij het afsteken van vuurwerk.
- Er moet een sluitende regeling komen in andere wet- en regelgeving voor het bezigen van andere ontploffingsgevaarlijke stoffen dan vuurwerk.

Aanbevelingen met betrekking tot de inspectietaak

- In VN-verband en door samenwerking met andere landen, inspectiediensten en testinstituten moeten oplossingen gezocht worden om te komen tot een uitvoerbare en handhaafbare systematiek voor de classificatie van vuurwerk bij vervoer (en opslag).
- Vanwege de tijd die is gemoeid met de totstandkoming van internationale regelgeving moet VenW onderzoeken of, vooruitlopend hierop, nationaal de regels effectief kunnen worden aangescherpt.
- De verantwoordelijkheid voor een juiste classificatie moet bij de belangrijkste actoren in de vuurwerkketen worden gelegd. De importeur in Nederland is zo'n belangrijke speler.
- De RVI zal in de toekomst minder uitgaan van de betrouwbaarheid van de vervoerdocumenten en steekproefsgewijs en bij gereede twijfel eerder tot monsterneming overgaan.
- Er moet een voldoende juridische basis komen om bij gebleken onjuiste classificatie de kosten te kunnen verhalen op de vervoerder / ontvanger van een partij vuurwerk.
- Gezien het feit, dat vuurwerk in Nederland doorgaans relatief korte tijd onderweg is, maar langere tijd in opslag ligt, dienen andere autoriteiten toezicht uit te oefenen op de juiste classificatie van vuurwerk in opslag.
- In goede afspraken tussen de diensten, die betrokken zijn bij de handhaving van de wetgeving met betrekking tot (milieu-)gevaarlijke stoffen, moet vastliggen wie in welke mate bijdraagt aan de

- gezamenlijk inspanning die de overheid levert op het gebied van toezicht en opsporing bij vuurwerk. Een landelijk meldpunt voor vuurwerk zou hierbij in belangrijke mate helpen.
- Het meldingsstelsel dat volgt uit de Regeling vervoer gevaarlijke stoffen met zeeschepen (RVGZ) moet zodanig worden aangepast, dat het meer betrouwbare en bruikbare informatie over vuurwerk bevat. Het toezicht op het al dan niet gemeld zijn moet intensiever worden.

Bijlagen behorende bij Rapport Rijksverkeers- inspectie (RVI) naar aanleiding van de vuurwerkrap te Enschede

- 1 Taken en bevoegdheden rvi nader toegelicht**
- 2 Vuurwerkcontroles nader toegelicht**
- 3 Classificatie van vuurwerk**
- 4 Toelichting op vuurwerk**
- 5 De vuurwerkbranche**
- 6 Afkortingen**

Bijlage 1 Taken en bevoegdheden RVI

nader toegelicht

De uitvoerings- en inspectietaken van de RVI staan beschreven in hoofdstuk 3. en 4. van dit rapport. In deze bijlage wordt nader ingegaan op de vergunningen en nog even kort op de ontheffingen die de RVI verleent. In deze bijlage is tevens het wettelijk kader genoemd op grond waarop de RVI haar taken verricht.

Vergunningen

Zoals vermeld in hoofdstuk 3. verleent de RVI twee soorten vergunningen voor professioneel vuurwerk, te weten:

- de vergunning tot het bezigen; en
- de vergunning tot afleveren dan wel ter aflevering aanwezig houden.

Hieronder wordt beschreven aan welke criteria de aanvrager van deze vergunningen moet voldoen en welke voorwaarden aan de vergunningen zijn gesteld.

Vergunning tot afleveren dan wel ter aflevering aanwezig houden

Ingevolge artikel 33 van het Reglement gevaarlijke stoffen is bepaald dat een vergunning verplicht is voor het afleveren dan wel ter aflevering aanwezig houden van professioneel vuurwerk.

Specifieke voorwaarden waarop de vergunning wordt afgegeven:

- aanvrager dient aannemelijk te maken dat er behoefte bestaat aan de vergunning;
- aanvrager dient te beschikken over een opslagplaats, waarvoor de gemeente een vergunning heeft afgegeven op grond van de Wet milieubeheer;
- aanvrager dient een verzekering te hebben ter dekking van de privaatrechterlijke aansprakelijkheid;
- een positief oordeel van de betrokken korpschef (antecedentenonderzoek);
- de Commissaris van de Koningin heeft de mogelijkheid om de beslissing van de korpschef, indien negatief, te herzien.

Belangrijkste voorwaarden in de vergunning:

- De af te leveren producten worden slechts afgeleverd (of ter aflevering aanwezig gehouden) aan vergunninghouders gerechtigd tot het bezigen van vuurwerk.
- het bijhouden van een register van de aan- en afvoer van vuurwerk;

Vergunning tot bezigen

Ingevolge artikel 41 van het Reglement gevaarlijke stoffen is bepaald dat een vergunning verplicht is voor het bezigen van professioneel vuurwerk.

Specifieke voorwaarden waarop de vergunning wordt afgegeven:

- aanvrager dient aannemelijk te maken dat er behoefte bestaat aan de vergunning;
- aanvrager dient de deskundigheid en ervaring van de beziger(s) aan te tonen door het overleggen van een door het ministerie van Verkeer en Waterstaat erkent diploma.
- aanvrager dient een verzekering te hebben ter dekking van de privaatrechterlijke aansprakelijkheid;
- een positief oordeel van de betrokken korpschef (antecedentenonderzoek);
- de Commissaris van de Koningin heeft de mogelijkheid om de beslissing van de korpschef, indien negatief, te herzien.

Belangrijkste voorwaarden in de vergunning:

- het ten minste 24 uur van tevoren melden van een vuurwerkevenement bij de RVI;
- het bijhouden van een register van de aan- en afvoer van vuurwerk;
- het aanwezig hebben van de verklaring van geen bezwaar door of namens de burgemeester waaruit blijkt dat deze tegen het bezigen in zijn gemeente geen bezwaar heeft;

Ontheffingen

De RVI verleent op grond van artikel 9 van de Wvgs ontheffingen voor het vervoer van vuurwerk.

Het wettelijk kader op grond waarvan de RVI handhaaft

Wet vervoer gevaarlijke stoffen (Wvgs)

In artikel 34, eerste lid en artikel 44, eerste lid, van de Wvgs is de aanwijzing geregeld van ambtenaren om toezicht en opsporing van overtredingen uit te oefenen op het vervoer van gevaarlijke stoffen. Aangewezen zijn hiervoor o.a. de ambtenaren van de RVI (art. 1 Besluit toezicht en opsporing vervoer gevaarlijke stoffen).

De bevoegdheden van de toezichthoudende ambtenaren worden genoemd in artikel 5:15 t/m 5:20 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

Het gaat hier om zaken als:

- Het betreden van plaatsen;
- Het verlangen van inzage in zakelijke gegevens en bescheiden en het kopiëren daarvan;
- Monsterneming;
- Onderzoeken van vervoermiddelen en hun lading; en
- Verplichting tot medewerking aan de ambtenaar.

Artikel 46 van de Wvgs geeft de minister de bevoegdheid tot het uitoefenen van bestuursdwang en ingevolge artikel 5:32 Awb tevens de mogelijkheid tot het opleggen van een dwangsom zoals sinds 1 januari 1998 geregeld in Afdeling 5:4 van de Awb. Spoedeisende bestuursdwang als bedoeld in artikel 5:24 lid 6 Awb is met name een geschikt middel bij overtredingen waardoor een direct gevaar voor de openbare veiligheid ontstaat. De bevoegdheid tot toepassing van bestuursdwang is gemandateerd aan de toezichthoudende ambtenaren van de RVI.

De opsporingsbevoegdheid is geregeld in resp. :

Art. 44 Wvgs (Aanwijzing opsporing).

Art. 17 WED (Aanwijzing WED).

Art. 28 WED (Voorlopige maatregelen).

Wet explosieven voor civiel gebruik (Wecg)

Deze wet kent twee belangrijke doelstellingen: het voorkomen van illegaal gebruik van explosieven en het voorkomen van ongevallen of beperking van de gevolgen daarvan.

De Wecg stelt eisen aan het gebruik, vervaardigen, de overbrenging en het in de handel brengen van explosieve stoffen zoals zwart buskruit, vuurkoord e.d., maar regelt niet de opslag van vuurwerk. (De opslag van vuurwerk is geregeld in de Wet Milieubeheer en in het Besluit opslag vuurwerk). Wel is voor de overbrenging van deze stoffen een vergunning vereist die wordt uitgegeven door de burgemeester en wethouders van de gemeente van de plaats waar de overbrenging eindigt in al dan niet tijdelijke opslag. Op die manier is ter plaatse bekend welke explosieve stoffen binnen een inrichting aanwezig zijn en in welke hoeveelheden. De beleidsmatige verantwoordelijkheid van de Wet explosieven voor civiel gebruik berust bij het ministerie van VROM. De RVI is mede belast met het toezicht op de juiste naleving en de opsporing van strafbare feiten van genoemde wet.

Wet milieubeheer (Wmb)

Voor het opslaan van hoeveelheden groter dan 1000 kg vuurwerk in een inrichting geldt een vergunningplicht op grond van de Wmb¹. Voor de Wmb is de minister van VROM de eerst verantwoordelijke. De vergunningverlening voor bedrijven en het toezicht op de naleving is primair de bevoegdheid van gemeenten of provincies.

De RVI is op grond van artikel 2, onder a, alsmede artikel 3 van het Besluit aanwijzing toezichthoudende ambtenaren milieuwetgeving (Batam) mede belast met het toezicht op de naleving van de Wet milieubeheer. Dit impliceert dat de RVI-inspecteurs bevoegd zijn tot het uitoefenen van toezicht binnen de artikel 3 van het Batam genoemde inrichtingen. Hieronder valt mede het toezicht op inrichtingen waar ontplofbare stoffen, preparaten of producten worden vervaardigd, bewerkt, verwerkt, verpakt of herverpakt, opgeslagen of overgeslagen en andere daarop betrekking hebbende handelingen met genoemde stoffen en preparaten. Een en ander voor zover het toezicht kan worden uitgeoefend in samenhang met de werkzaamheden waartoe zij krachtens de wettelijke bepalingen inzake vervoer van stoffen en preparaten bevoegd zijn. M.a.w. de toezichthoudende taak van de RVI binnen inrichtingen strekt zich uit tot vervoersgerelateerde handelingen. Zo is een RVI-inspecteur bevoegd om verzendklare verpakkingen met vuurwerk te controleren die tijdelijk zijn opgeslagen in afwachting van vervoer (nederleggen tijdens vervoer). Bij broncontroles wordt door de RVI, complementair aan haar bevoegdheden die zij op grond van de Wvgs heeft, van dezelfde bevoegdheden gebruik gemaakt. Met andere woorden, de Wmb bevoegdheden zijn aanvullend op de Wvgs.

Wet milieugevaarlijke stoffen (Wms)

Deze wet uit 1986 komt tegemoet aan de wens een wettelijke regeling te treffen ter beheersing van stoffen die gevaren voor mens en milieu veroorzaken.

Eén van de uitvoeringsbesluiten bij deze wet is het Vuurwerkbesluit (Wms), dat in het kader van de veiligheid van en het handelen met vuurwerk door de particuliere gebruiker regels stelt ter voorkoming van lichamelijk letsel.

Ten aanzien van het toezicht op het bij de Wet milieugevaarlijke stoffen behorende Vuurwerkbesluit, beperkt de RVI zich tot hoofdstuk 4, paragraaf 1 van de Wms. Voor zover het toezicht kan worden uitgeoefend in samenhang met de werkzaamheden waartoe zij krachtens wettelijke bepalingen inzake het vervoer van stoffen en preparaten bevoegd zijn. Derhalve strekt het toezicht zich mede uit over bepaalde (hoofdstuk 4, paragraaf 1 van de Wms) handelingen met consumentenvuurwerk. Hiervoor is dezelfde toezichthoudende taak weggelegd voor de RVI als hiervoor bij de Wmb omschreven.

Daarnaast oefent de RVI toezicht uit:

- a Tijdens de overbrenging van afvalstoffen binnen, naar en uit de Europese Gemeenschap. Dit betreft het toezicht op de zogenaamde EVOA.
- b Op het bij of krachtens de Wm gestelde ter zake gevaarlijke afvalstoffen;
- c Op de Wet bodembescherming;
- d Op de Interim-wet bodemsanering.

Ten aanzien van de hierboven genoemde punten c. en d. geldt, dat het toezicht wordt uitgeoefend voor zover het betreft toezicht bij het vervoer van stoffen die de bodem kunnen verontreinigen.

¹ Bij opslag van minder dan 1000 kg vuurwerk gelden ingevolge de Wmb algemene regels (bijv. de aanwezigheid van een sprinklerinstallatie in de inrichting), dus geen vergunningplicht.

Bijlage 2 Vuurwerkcontroles nader toegelicht

In hoofdstuk 4. is in de tabel een overzicht gegeven van de handhavinginspanningen (vanaf 1996 t/m december 2000) van de RVI op het gebied van vuurwerk. In deze bijlage worden deze vuurwerkcontroles nog nader toegelicht.

Toelichting op de vuurwerkcontroles

Vanaf 1996 t/m november 2000 zijn door de RVI de navolgende vuurwerkcontroles uitgevoerd.

1996

Reguliere controles, met name in de havengebieden;

1997

- Assistentieverlening plaatselijke politie bij een dodelijk ongeval met het bezigen van vuurwerk te Gramsbergen;
- Reguliere controles, m.n. in de havengebieden;
- Thema-actie m.b.t. vuurwerkdozen;

1998

- Reguliere controles m.n. in de havengebieden;
- Thema-actie op de terminals in Europoort, alsmede bij de vuurwerkimporteurs.

1999

- Reguliere controles m.n. in de havengebieden;

Het jaar 1999 stond in het teken van de millenniumviering. Daarbij werden enkele problemen voorzien met betrekking tot het vuurwerk. Met het oog hierop werd in 1999 door de Minister van VenW opdracht gegeven om het toezicht op vuurwerkbedrijven te intensiveren.

Aanleiding daarvoor waren:

- incidenten tijdens vuurwerkevenementen op 30 april 1999 te Wouw en Utrecht, waarbij het publiek getroffen werd door rondvliegend vuurwerk
- tijdens de jaarwisseling 1999-2000 werd verwacht dat een groot aantal mensen professioneel vuurwerk zou afsteken die daartoe niet waren opgeleid.

Met het oog hierop werden alle bezigingsvergunninghouders gecontroleerd door middel van broncontroles en werden controles gehouden bij een aantal vuurwerkevenementen.

Daarnaast is informatie ingewonnen bij gemeenten, omdat deze voorafgaande aan het bezigen, een 'verklaring van geen bezwaar' afgeven. Zo'n verklaring is bindend voorgeschreven als voorwaarde in de bezigingsvergunning. Hieronder volgt een nadere toelichting op deze specifieke controles:

Thema-actie bezigen van evenementen- ofwel professioneel vuurwerk (29 evenementen bezocht, waarvan 10 binnen en 19 buitenvuurwerk)

De belangrijkste resultaten van de controles bij vuurwerkevenementen waren:

Van 1 oktober t/m 31 december 1999 zijn 29 evenementen bezocht waarbij professioneel vuurwerk werd bezigd. Van deze 29 evenementen betrof het 19 vuurwerken die in de open lucht werden afgestoken en 10 zogenaamde binnenvuurwerken.

De navolgende tabel geeft inzicht in de aard van de geconstateerde overtredingen bij die 29 evenementen.

Aard van de overtredingen	% van de overtredingen bij 29 evenementen
Vervoer onverpakt vuurwerk; ontheffing van de verpakkingsvoorschriften ontbreekt.	9
Voorwaarden vergunning niet nageleefd, zoals bezigen door niet in de vergunning genoemde personen.	9
Afsteken van vuurwerk zonder toestemming van de gemeente (verklaring van geen bezwaar ontbreekt).	5
Vuurwerkevenement niet gemeld bij RVI.	18
Voertuig niet voorzien van de verplichte kenmerking (etiket of oranje bord).	5
Chauffeur niet in bezit van vereiste vakbekwaamheidcertificaat	5
Keuringsdocument behorend bij het voertuig ontbreekt.	5
Schriftelijke instructies voor de chauffeur van het voertuig ontbreken of zijn onjuist ingevuld.	5
Verpakking van het vuurwerk is niet getest conform de voorschriften van de vervoerwetgeving.	27
Verpakking is niet voorzien van de gevaarsetiketten en overige aanduidingen.	27
De afzenderverklaring ontbreekt (afzender verklaart dat vervoer conform wetgeving word uitgevoerd).	9
Aanduidingen in het vervoerdocument voldoen niet aan de wettelijk vastgestelde eisen.	32
Vuurwerk is verpakt met andere (gevaarlijke) stoffen, terwijl dit niet is toegestaan volgens de wetgeving.	5

Tijdens deze controleactie is 3x proces-verbaal (PV) opgemaakt; 2x wegens het niet melden en 1x wegens vervoersovertredingen.

De PV's m.b.t. het niet-melden zijn achteraf geseponneerd, omdat het desbetreffende wetsartikel niet was gesanctioneerd.

Met betrekking tot de bij deze controle geconstateerde overtredingen op vervoersaspecten kan een vergelijking worden gemaakt met het vervoer van de andere gevaarlijke stoffen. Deze vergelijking laat zien dat het beeld ten aanzien van de overtredingen tijdens het vervoer van vuurwerk overeenkomt met het algemene beeld.

Wel wordt er bij het vervoer van vuurwerk relatief zeer vaak gebruik gemaakt van de vrijstelling van randnummer 10.011² (beperkte hoeveelheden in één transporteenheid).

Dit onderwerp heeft een relatie met de classificatie van het vuurwerk.

Broncontroles bij een 60-tal bedrijven welke in het bezit zijn van een bezigingsvergunning

De belangrijkste resultaten van de controles bij de (op dat moment 60) vuurwerkbedrijven waren:

- Het vuurwerkregister wordt slechts voor 32% conform de eisen bijgehouden. In veel gevallen is er wel een registratie van in- en uitgaand vuurwerk, maar een onvolledige aanduiding.
- In 1999 zijn tot de datum van onderzoek 80% van de evenementen gemeld bij de RVI; (het betreft hier een vergelijking van de bedrijfsadministratie met het aantal gemelde evenementen bij de RVI;
- Van de vuurwerkondernemingen voldoet 84% aan de eis dat men een verplichte verzekering heeft afgesloten (risico-aansprakelijkheid);
- De vervoerdocumenten werden door 64% van de ondernemingen goed opgemaakt.
- De geconstateerde overtredingen hebben te maken met onjuist ingevulde documenten en ontbrekende gegevens in relatie tot de vervoerde hoeveelheden (bruto massa, netto explosieve massa).

² Randnummer 10.011 geeft vrijstelling van de voorschriften van nagenoeg geheel Bijlage B (voorschriften die betrekking hebben op het voertuig en het vervoer) van het ADR (Internationale Overeenkomst betreffende het vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg). Aan de hand van de tabel behorende bij dit randnummer kan een vervoerder aflezen bij welke hoeveelheden aan gevaarlijke stoffen hij is vrijgesteld van deze voorschriften.

- Een groot aantal vuurwerkbedrijven (67%) maakt tijdens het vervoer gebruik van de vrijstelling van randnummer 10.011 van de VLG (beperkte hoeveelheden in één transporteenheid), met als gevolg dat de VLG-voorschriften niet of beperkt van toepassing zijn, waarbij men zich kan afvragen of dit in alle gevallen terecht is (zie hoofdstuk 5 - knelpunten bij de classificatie).
- 33% van de vuurwerkbedrijven (19 ondernemingen) vervoert voorgeassembleerd vuurwerk, waarvan 32% dit zonder een door de RVI uitgegeven ontheffing van de verpakkingsvoorschriften (VLG) vervoert (dus onrechtmatig).

2000

Reguliere controles³

- Gezamenlijke controles met VROM/IMH (opslag/classificatie van professioneel en consumentenvuurwerk);
- Gerechtelijk vooronderzoek vuurwerk (huiszoekingen op verschillende adressen);

Thema-actie

- 31 Controles op het bezigen van professioneel vuurwerk (periode maart - medio november). Tijdens deze controles zijn een aantal overtredingen geconstateerd waarvoor procesverbaal werd opgemaakt dan wel waarschuwingen werden gegeven, zoals:
 - een onjuist ingevuld vervoerdocument;
 - het onvoldoende afstand houden van publiek;
 - het vervoeren van voorgeassembleerd vuurwerk zonder ontheffing;
 - het gebruiken van niet UN-gekeurde verpakkingen, waarop bovendien de gevaarsetiketten ontbraken;
 - het niet melden van een vuurwerkevenement.

In totaal verliepen 12 van de 31 gecontroleerde vuurwerken zonder overtredingen.

Vermeldenswaard is nog dat door handelen van de RVI, voorkomen is dat een vuurwerk door een persoon zou worden gebezigd die hiertoe niet vergund was. Het afsteken werd uitgesteld totdat een bevoegd persoon ter plaatse was.

Meest voorkomende overtredingen (weg- en zeevervoer)

De meest voorkomende overtredingen met betrekking tot het wegvervoer, in orde van frequentie:

- onjuist ingevuld vervoerdocument (o.a. verkeerde stofclassificatie);
- geen afzenderverklaring
- geen vervoerdocument;
- onjuiste /of geen etikettering /stofidentificatie op de verpakking;
- geen UN-symbool op de verpakking.

De meest voorkomende overtredingen met betrekking het zeevervoer waren:

- vastzetten van lading in de containers niet goed (stuwage);
- onjuist / geen etiket op de verpakking;
- technische staat container onvoldoende;
- onjuiste /onvolledige /geen vermelding stofgegevens op de container.

Het gebrekkig vastzetten van lading in de stukgoedcontainers (en dus het risico van schuiven en beschadigen van de verpakking) is geen specifiek vuurwerkprobleem. Het probleem doet zich voor bij een zeer groot aantal inkomende containers, maar ook - in iets mindere mate - bij de uitgaande

³ De reguliere controles worden geïntensiveerd aan het einde van ieder jaar, wanneer de aanvoer van vuurwerk het grootst is.

containers. De problematiek is bovendien wereldwijd. In het internationale IMO-overleg is deze problematiek inmiddels aangekaart.

Onjuiste of ondeugdelijke verpakkingen bij vervoer van ontploffingsgevaarlijke stoffen en voorwerpen (dus ook vuurwerk) brengen in vergelijking met andere gevaarlijke stoffen nog een specifiek gevaar met zich mee. De gevaarszetting (classificatie) van vuurwerk is mede afhankelijk van de te gebruiken verpakking tijdens het vervoer. Alle ontploffingsgevaarlijke stoffen en voorwerpen moeten *in verzendklare toestand* in één der subklassen worden ingedeeld (zie bijlage 4. voor de indeling in subklassen). Indien de kwaliteit van de verpakking om één of andere reden tijdens het vervoer wordt aangetast, kan dit gevolg hebben voor de classificatie en dus ook voor de gevaarszetting.

Bijlage 3 Classificatie van vuurwerk

Voor de classificatie van ontploffingsgevaarlijke stoffen en voorwerpen wordt gebruik gemaakt van de voor het vervoer van gevaarlijke stoffen internationaal geldende regelgeving. De basis van de classificatie is neergelegd in het 'Manual of Tests and Criteria' van de United Nations. Het is dit Manual dat ook dient als basis voor de classificatie in het ADR. Van belang is wat de regelgeving voor de klasse 1 (ontploffbare stoffen en voorwerpen) onder ontploffingsgevaarlijke stoffen verstaat.

Stoffen en voorwerpen in de zin van klasse 1 zijn:

- a • **Ontploffbare stoffen:** vaste of vloeibare stoffen (of mengsels van stoffen) die door een chemische reactie gassen kunnen ontwikkelen met een zodanige temperatuur en druk en met zulk een snelheid dat schade kan worden aangericht aan de omgeving.
- **Pyrotechnische stoffen:** stoffen of mengsels van stoffen, bestemd om als gevolg van niet-detonatieve, zichzelf onderhoudende exotherme chemische reacties een effect te veroorzaken in de vorm van warmte, licht, geluid, gas of rook of een combinatie daarvan.
- b **Ontploffbare voorwerpen:** voorwerpen die een of meer ontploffbare en/of pyrotechnische stoffen bevatten.⁴
- c **Stoffen en voorwerpen, niet vermeld onder a) of b) en die zijn vervaardigd om een praktisch effect door explosie of een pyrotechnisch effect te veroorzaken.**

Stoffen en voorwerpen van klasse 1 en dus ook vuurwerk, moeten zijn ingedeeld in een subklasse en een compatibiliteitsgroep (zie hierna).

Definitie van de subklassen

- I.1 Stoffen en voorwerpen met gevaar voor massa-explosie (een massa-explosie is een explosie die praktisch op hetzelfde ogenblik plaatsvindt in nagenoeg de gehele lading).
- I.2 Stoffen en voorwerpen met gevaar voor scherfwerking, maar niet met gevaar voor massa-explosie.
- I.3 Stoffen en voorwerpen met gevaar voor brand en met een gering gevaar voor luchtdruk- of scherfwerking of met gevaar voor beide, maar niet met gevaar voor massa-explosie,
 - a) waarvan de verbranding aanleiding geeft tot een aanzienlijke warmtestraling, of
 - b) die één voor één uitbranden, waarbij een geringe luchtdruk- of scherfwerking of beide optreden.
- I.4 Stoffen en voorwerpen die slechts een gering explosiegevaar opleveren indien ze tijdens het vervoer tot ontsteking of inleiding komen. De gevolgen blijven in hoofdzaak beperkt tot het collo en leiden niet tot scherfwerking van enige omvang of reikwijdte. Een van buitenaf inwerkende brand mag niet leiden tot een explosie op praktisch hetzelfde ogenblik van vrijwel de gehele inhoud van het collo.

Compatibiliteitsgroepen

- a Inleispringstof
- b Voorwerp dat een inleispringstof bevat en niet is voorzien van ten minste twee doeltreffende veiligheidsvoorzieningen. Enkele voorwerpen, zoals slagpijpjes, samengestelde slagpijpjes en slaghoedjes zijn hieronder begrepen, zelfs indien zij geen inleispringstof bevatten.
- c Voortdrijvende lading of andere deflagerende ontploffbare stof, of voorwerp dat een dergelijke lading of stof bevat.

⁴ Met uitzondering van ongereinigde lege verpakkingen.

- d Springstof of zwart buskruit of voorwerp dat springstof bevat, zonder inleimiddel en zonder voortdrijvende lading, of voorwerp dat een inleispringstof bevat en voorzien is van ten minste twee doeltreffende veiligheidsvoorzieningen.
- e Voorwerp dat springstof bevat, zonder inleimiddel en met voortdrijvende lading (niet bestaande uit een brandbare vloeistof of andere brandbare gel of hypergolische vloeistoffen).
- f Voorwerp dat springstof bevat, zonder inleimiddel en met voortdrijvende lading (niet bestaande uit een brandbare vloeistof of brandbare gel of hypergolische vloeistoffen).
- g Pyrotechnische stof of voorwerp dat een pyrotechnische stof bevat, of voorwerp dat zowel een ontplofbare stof als een lichtverspreidende, brandstichtende, traanverwekkende of rook producerende stof bevat (met uitzondering van een door water te activeren voorwerp of een voorwerp dat witte fosfor, fosfiden, een pyrofore stof, een brandbare vloeistof of brandbare gel of hypergolische vloeistoffen bevat).
- h Voorwerp dat zowel een ontplofbare stof als witte fosfor bevat.
- j Voorwerp dat zowel een ontplofbare stof als een brandbare vloeistof of brandbare gel bevat.
- k Voorwerp dat zowel een ontplofbare stof als een chemische stof met giftige werking bevat.
- l Ontplofbare stof of voorwerp dat een ontplofbare stof bevat, welk(e) een bijzonder gevaar oplevert (bijv. vanwege de activering door water of vanwege de aanwezigheid van hypergolische vloeistoffen, fosfiden of een pyrofore stof), als gevolg waarvan elk soort gescheiden moet blijven.
- n Voorwerp dat alleen extreem weinig gevoelige springstoffen bevat.
- s Stof of voorwerp, zodanig verpakt of ontworpen dat alle gevaarlijke effecten ten gevolge van het onopzettelijk in werking treden beperkt blijven tot het inwendige van het collo, tenzij het collo is aangetast door brand. In dit laatste geval moeten alle effecten van luchtdruk of scherfwerking voldoende beperkt blijven, zodat ze de brandbestrijding- of andere noodmaatregelen in de onmiddellijke omgeving van het collo niet aanmerkelijk hinderen of beletten.

Vuurwerk kan slechts worden ingedeeld in de compatibiliteitsgroepen G en S en komt voor in de subklassen 1.1 t/m 1.4 en heeft als identificatie(VN)nummer 0333 t/m 0337

Classificatieprocedures

De ontplofbare stoffen en voorwerpen moeten worden ingedeeld overeenkomstig bepaalde beproevings- methoden en classificatieprocedures voor de bepaling van de explosieve eigenschappen. Omdat de classificatie van explosieven gerelateerd is aan de te gebruiken verpakking(en) en de effecten die een explosie /detonatie heeft op die verpakking en de omgeving, is hieruit voortvloeiend de regelgeving zodanig afgestemd dat een acceptabele veiligheid kan worden bereikt. De bevoegde autoriteiten (in Nederland: PML TNO) hebben zich te houden aan de aanbevelingen zoals verwoord in het eerder aangehaalde 'manual' betrekking hebbend op aanbevelingen voor het transport van gevaarlijke goederen. In dit 'manual' staan de proeven omschreven, die doorlopen moeten worden teneinde op een juiste wijze ontploffingsgevaarlijke stoffen te classificeren.

Eén opmerking m.b.t. de testcriteria is hierbij van belang. In het 'manual' wordt in section 1 (General Introduction) onder 1.1.2 vermeld, dat de omschrijving van de testcriteria niet feilloos leidt tot een correcte classificatie. Het is daarom dat aan de testende autoriteiten een duidelijke competentie wordt gegeven en verantwoordelijkheid t.a.v. de classificatie. Dientengevolge kunnen uitslagen van testen (zij het in geringe mate) op variabele wijze worden geïnterpreteerd; kunnen aanvullende testen worden uitgevoerd of kunnen sommige testen vervallen. Voor de klasse 1 vindt men de voorgeschreven testen in schema's aangegeven. In de praktijk betekent dit dat er dus verschillen kunnen optreden m.b.t. de vastgestelde classificatiecodes. Let wel: het gaat hier om kleine verschillen. Verschillen, zoals 1.1 versus 1.4 kunnen niet voorkomen.

'Nieuwe' ontploffingsgevaarlijke stoffen

Nieuwe producten dienen in elk geval getest te worden. In sectie 10 (Klasse 1) wordt vermeld in welk geval er sprake is van nieuwe producten. Dit is onder meer het geval, indien er sprake is van een nieuwe substantie of een combinatie of mengsel van substanties, bedoeld om te worden gebruikt als een explosief of vuurwerk, waarbij er sprake is van een substantieel verschil tussen dat product (substantie, combinatie of mengsel) en andere combinaties of mengsels die reeds geclassificeerd zijn. Een ander criterium is een nieuwe verpakking of een gewijzigde verpakking.

Hoewel de afzender / fabrikant verantwoordelijk blijft voor de juiste classificatie is hierin ook een rol weggelegd voor de bevoegde autoriteit bij het vaststellen van een nieuw product. In 10.2.1 van het 'Manual' staat vermeld dat de genoemde context een nieuw product een product is dat naar de mening van de bevoegde autoriteit voldoet aan een aantal met name genoemde voorwaarden.

Niet alle ('nieuwe') ontploffingsgevaarlijke stoffen en voorwerpen worden beproefd voordat deze ten vervoer worden toegelaten. De bevoegde autoriteit kan een indeling vaststellen, gebaseerd op ervaringen met producten welke een soortgelijke samenstelling en omschrijving hebben. Dit noemt men classificatie naar analogie. Het niet doorlopen van testen is een beslissing van de bevoegde autoriteit. Ook kan worden gekozen voor de zwaarste indeling (massa explosief subklasse 1.1) om de (dure) beproevingen te ontlopen.

Bijlage 4 Toelichting op vuurwerk

De werking van vuurwerk

Explosies

Vuurwerk behoort tot de groep ontplofbare stoffen en voorwerpen. Onder ontplofbare stoffen wordt verstaan:

stoffen, of mengsels van stoffen die, indien tot ontbranding gekomen, de verbranding zelfstandig kunnen voortzetten.

Een explosie is, algemeen geformuleerd:

een zeer snel en heftig verloopend proces, waarbij zo snel energie vrijkomt, dat er een drukgolf met eindige amplitude in de lucht wordt gevormd. Het vrijkomen van de energie moet gepaard gaan met lawaai.

(Dit laatste geldt niet voor de zogenoemde explosieve verbranding of deflagratie).

Afhankelijk van de bron van de vrijkomende energie wordt een onderscheid gemaakt tussen:

- fysische (natuurkundige) explosies en
- chemische explosies.

Fysische explosie

De fysische explosie is een gevolg van een natuurkundig (fysisch) proces en niet het gevolg van een chemische reactie. Voorbeelden: het barsten van een stoomketel of drukhouder (gasfles), elektrische doorslag (bliksem) en kernexplosies zijn voorbeelden van fysische explosies.

Chemische explosie

Een chemische explosie is een gevolg van een heftige chemische reactie. Een voorwaarde daarbij is dat zij, wanneer deze eenmaal opgang is gekomen, zich zonder toevoer van energie of materie door de hele massa kan voortzetten.

De chemische explosies kunnen worden onderverdeeld in:

- de homogene (thermische) explosie;
- de heterogene explosie, welke weer onderverdeeld wordt in:
 - de deflagratie (explosieve verbranding);
 - de detonatie.

Bij een homogene explosie verloopt de chemische reactie door vrijwel de gehele stof tegelijkertijd en met ongeveer dezelfde snelheid. Bijvoorbeeld de explosie van een oliedamp/ luchtmengsel in een dieselmotor. Bij een heterogene reactie gedraagt de reactie geheel anders. De energie die vrijkomt wordt voor een deel gebruikt om de reactie door of te laten voortplanten.

Het reactieverloop hangt verder af van de wijze waarop de reactie opgang wordt gebracht (initiëren van de reactie). Geleidelijke verwarming kan leiden tot een thermische explosie. Plaatselijke verhitting door een vonk, vlam of bijvoorbeeld een brandende sigaret kan een explosieve verbranding tot gevolg hebben. Bij een plotseling sterke compressie door een slag of stoot kan er een detonatie ontstaan.

Bij een deflagratie reageert de massa in een front dat zich met een snelheid lager dan de geluidssnelheid door de massa voortplant. Het resterende deel van de energie wordt gebruikt om de uitwerking van de explosieve stof op de omgeving te bewerkstelligen.

De detonatie is een chemische explosie van geheel andere aard dan een deflagratie. Dit blijkt uit de (reactie-)snelheid waarmee dit gebeurt. Het fundamentele verschil tussen de detonatie en een deflagratie is gelegen in het feit, dat bij een detonatie de energieoverdracht geschiedt door een schokgolf, waarvan de voortplantingssnelheid groter is dan die van het geluid.

De explosies (effecten) die zich bij het gebruik van vuurwerk voordoen zijn onder te brengen onder 'explosieve verbranding of deflagratie'. Onder bepaalde omstandigheden (niet juist gebruik of ongewild effect) kan vuurwerk detoneren.

Pyrotechniek

De techniek (het verwerken van explosieve stoffen) van het maken van vuurwerk wordt 'pyrotechniek' genoemd. Pyrotechnische mengsels kunnen na ontsteking op verschillende manieren chemisch reageren. Afhankelijk van de samenstelling, mengverhouding en omstandigheden kunnen zij gloeien, roken, smelten, verbranden en/of exploderen. Onder exploderen wordt hier verstaan een deflagratie of explosieve verbranding en (zoals eerder aangegeven) in bijzondere gevallen de veel heftigere detonatie.

Oxidatie- en reductiemiddelen

Een pyrotechnisch mengsel bestaat minimaal uit één oxidatie- en een reductiemiddel. Oxidatiemiddelen en reductiemiddelen zijn chemisch gezien tegenpolen van elkaar. Oxidatiemiddelen zijn stoffen die in staat zijn om tijdens de reactie (verbranding) zuurstof af te staan. Het afstaan van zuurstof tijdens de verbranding betekent dat geen luchtzuurstof voor de chemische reactie c.q. verbranding nodig is.

Dit is een van de eigenschappen van een explosieve verbranding.

Veel gebruikte zuurstofhoudende oxidatiemiddelen zijn:

- nitraten;
- chloraten;
- chromaten;
- peroxydes.

Onder een reductiemiddel wordt verstaan een brandbare stof van een pyrotechnisch mengsel.

Deze stoffen zijn in staat om op een gemakkelijke wijze te reageren met zuurstof. Enkele voorbeelden van reductiemiddelen zijn:

- magnesium;
- zwavel;
- aluminium;
- koolstof.

In de praktijk worden naast deze twee stoffen vaak hulpstoffen toegevoegd om een gewenst effect als rook, licht, knal en /of geluid te krijgen.

Hoewel er in de laatste eeuw een steeds krachtiger explosieve stoffen zijn ontwikkeld, zijn de ingrediënten voor het maken van vuurwerk vrijwel gelijk gebleven.

Zwart buskruit

Een bekend pyrotechnisch mengsel of sas⁵ is zwart buskruit.

Dit is een mengsel van zeer fijn gemalen kaliumnitraat (KNO₃), houtskool en zwavel. Wanneer dit mengsel plaatselijk een temperatuur van circa 350° C krijgt, ontstaat een explosieve verbranding, waarbij circa 43 gewichtsdelen van het mengsel over gaat in hete gassen, die een aanzienlijke hoeveelheid energie bevatten. Voor het verkrijgen van kleur- en lichteffecten worden andere mengsels dan zwart buskruit gebruikt. Hierin zijn verwerkt:

- magnesium- of aluminiumpoeder voor wit licht;
- strontiumverbindingen voor rood licht;

⁵ Sas: de lading van vuurwerk, bestaande uit een pyrotechnische stof, een pyrotechnisch preparaat of een andere stof of preparaat met een gelijksoortige werking als een pyrotechnische stof of preparaat, met inbegrip van eventuele toevoegsels.

- bariumverbindingen voor groen licht;
- koperverbindingen voor blauw licht;
- natriumverbindingen voor geel licht.

Rookzwak buskruit

Bij het verbranden van zwart buskruit wordt slechts 40% in gas omgezet en 60% zijn niet verbrande stoffen. In de loop van de 19e eeuw wordt zwart buskruit vervangen door rookzwak buskruit, dat in de regel voor het grootste gedeelte is samengesteld uit de nitraatesters: nitrocellulose en nitroglycerine.

Op grond van de chemische samenstelling worden de rookzwakke buskruitsoorten in drie groepen verdeeld:

- cellulosenitraatkruit;
- glyseroltrinitraatkruit;
- nitroguanidinekruit.

Om aan het vereiste doel te beantwoorden heeft men, na de juiste samenstelling te hebben gevonden, ook het kruit een speciale vorm moeten geven. In tegenstelling tot zwart buskruit is rookzwak buskruit in haast alle vormen te persen. Zo kent men o.a. bal -, staaf -, pijp -, ster -, en t - profielkruit. Het kruit kan in alle denkbare kleuren voorkomen. Hoewel het gebruik van rookzwak buskruit hier niet op berust kunnen de meeste soorten rookzwak buskruit detoneren.

Vuurwerk

Vuurwerk is een sas in een voorwerp. De houders van vuurwerk zijn meestal gemaakt van papier of karton, dat met stijfslachtige stoffen stevig is gemaakt. Ook worden middelen toegevoegd om vochtopname en rotting tegen te gaan. Tegenwoordig worden ook wel houders van kunststof toegepast. Voor het ontsteken van de meeste soorten vuurwerk is een lont onontbeerlijk. Een lont bestaat uit een aantal katoendraden, gedrenkt in een pap van buskruit en bindmiddelen. Zo'n lont heeft een afbrandsnelheid van ongeveer 1 cm/s. Bij omkleeding met een goed passende papieren huls kan de afbrand snelheid toenemen tot 30 m/s. Dergelijke lonten worden gebuisde lonten genoemd en worden toegepast bij het bezigen van professioneel vuurwerk. Bij ondeskundig gebruik van dit vuurwerk blijkt de lengte van de gebuisde lont zeer verraderlijk te zijn.

Consumentenvuurwerk

In de matrix hieronder wordt het toegestane consumentenvuurwerk opgesomd, welke ingevolge het Vuurwerkbesluit Wms rond de jaarwisseling mag worden afgestoken.

Categorie	Hoofd effect	Bijkomend effect	Beweging	Soort
Zich voortdrijvend	Knal	Licht /geluid	Opstijgen	Vuurpijl
			Roteren	Zon
	Licht	Geluid /rook	Opstijgen	Vuurpijl
			Roteren	Zon
		Opstijgen en roteren	Tol	
Zich niet voortdrijvend	Knal	Rook	Uiteenrijten huis	Rotjes kanonslag astronaut
	Serie knallen	Rook	Uiteenrijten compartiment	Zevenklapper mitrailleurvuur
	Geluid /rook	Licht		Gillende keukenmeid huilers e.d.
	Licht	Rook	Soms vrijkomende delen	Romeinse kaars fontein bengaals vuur zwermpot vulkaan

Voorbeelden van illegaal (niet toegestaan) vuurwerk die een particulier niet mag afsteken en dus niet op grond van artikel 3 van het Vuurwerkbesluit voorhanden mag hebben, zijn:

- chinese rol
- lawinepijl
- strijker
- flowerbed
- motierbom

Professioneel vuurwerk

Professioneel vuurwerk⁶ wordt ingedeeld conform de vervoerswetgeving (zie onderstaande tabel) .

Technische naam	(Sub-)klasse	Comptabiliteitsgroep	Identificatienummer
Vuurwerk	1.1	G	0333
Vuurwerk	1.2	G	0334
Vuurwerk	1.3	G	0335
Vuurwerk	1.4	G	0336
Vuurwerk	1.4	S	0337

⁶ Tijdens een professioneel vuurwerkevenement worden vaak tevens andere ontplofbare stoffen en voorwerpen (ontstekers, vuurkoord, flitslichtpoeder, rookzwak buskruit e.a.) gebezigd.

Onderscheid in consumenten- en professioneel vuurwerk

Het onderscheid is hiervoor al gemaakt. We kennen consumenten- en professioneel vuurwerk. Met betrekking tot consumentenvuurwerk gelden speciale voorschriften, zoals de vastgestelde periode rond 'oud en nieuw' waarin dit vuurwerk mag worden afgestoken en bepaalde beperkingen aan de samenstelling van dit vuurwerk in verband met de productveiligheid. Hierbij kan gedacht worden aan een beperking van de geluidsdruk en het verbod om vuurwerk te voorzien van een wrijvingsontsteker (de zogenaamde strijkers). Deze voorschriften zijn te vinden in het Vuurwerkbesluit milieugevaarlijke stoffen (Wms).

Professioneel vuurwerk kent deze beperkingen niet, echter voor de handelingen zoals bezigen, afleveren dan wel ter aflevering aanwezig houden zijn de betrokken vuurwerkbedrijven wel aan een vergunningplicht gebonden en gelden eisen qua vakbekwaamheid voor de beziger van het vuurwerk.

Het onderscheid tussen consumenten- en professioneel vuurwerk wordt bepaald door aanduiding van de eindgebruiker van het vuurwerk. Vuurwerk dat niet voldoet aan de eisen die in het Vuurwerkbesluit (Wms) aan het consumentenvuurwerk worden gesteld, wordt 'illegaal vuurwerk' genoemd. Indien de gebruiker van dit vuurwerk een consument betreft, is hier sprake van illegaal consumentenvuurwerk. Het kan ook voorkomen, dat tijdens een vuurwerkevenement gebruik wordt gemaakt van consumentenvuurwerk. De vergunninghouder voor het bezigen is dan de gebruiker van dit vuurwerk en daardoor blijft het professioneel vuurwerk.

Bijlage 5 De vuurwerkbranche

Hieronder volgt een korte beschrijving van de samenstelling van de vuurwerkbranche. Binnen deze branche heeft men zich georganiseerd rond het onderscheid tussen consumenten- en professioneel vuurwerk.

Handel en verkoop van consumentenvuurwerk

Voor wat betreft het consumentenvuurwerk richten de activiteiten van de vuurwerkondernemingen zich voornamelijk op de handel en verkoop.

Het consumentenvuurwerk kent een verdere onderverdeling:

- Het vuurwerk dat slechts rond 'oud en nieuw' aan particulieren mag worden verkocht en slechts tijdens de uren rondom de jaarwisseling tot ontbranding mag worden gebracht.
- Het zgn. fop- en schertsvuurwerk, dat het gehele jaar mag worden gekocht en afgestoken door particulieren. Het betreft hier vuurwerk met een zeer geringe gevaarszetting, zoals trektouwtjes, Bengaalse lucifers en handfakkels, wonderkaarsen, knalduiveltjes, ijsfonteinen en rookbommen, alle met een restrictie aan de samenstelling van de lading.

Handelaren in consumentenvuurwerk hebben zich verenigd in de Federatie Vuurwerk Nederland (FVN), waarbij 13 ondernemers zijn aangesloten.

Handel, verkoop en bezigen van professioneel vuurwerk

Bedrijven die zich bezig houden met professioneel vuurwerk hebben, (naast de handel en verkoop) betrekking op het bezigen (afsteken). Voor het bezigen van professioneel vuurwerk (voorheen ook wel 'groot vuurwerk' genoemd) dient men in het bezit te zijn van de zgn. bezigingsvergunning. Voor de handel in professioneel vuurwerk heeft men een afleveringsvergunning nodig.

Op dit moment zijn 76 ondernemingen in het bezit van een bezigingsvergunning.

Hiervan houden zich 23 bezig met de handel en verkoop van professioneel vuurwerk en zij bezitten dus ook een afleveringsvergunning. 7 Bedrijven houden zich alleen bezig met het afleveren van professioneel vuurwerk.

In totaal zijn er dus 30 bedrijven met een afleveringsvergunning.

Van de bezigingsvergunninghouders houdt 30 % zich alleen bezig met activiteiten die in relatie staan met evenementenvuurwerk (de open lucht of buiten vuurwerk). 35% heeft theatervuurwerk en special effects in de aanbieding. De overige 35% doet zaken in beide activiteiten.

Het aantal vuurwerkevenementen dat per jaar wordt afgewerkt neemt toe. In 1998 zijn er 1923 vuurwerkshows afgewerkt, terwijl dit er in 1999 2109 waren. In 2000 werden tot 1 september reeds 1760 evenementen aangemeld bij de RVI.

Van de 75 bezigers zijn 23 bedrijven in het bezit van een opslagruimte met een capaciteit > 1000 kg voor professioneel vuurwerk. De overigen betrekken het vuurwerk elders, huren een opslagruimte bij een collega of zijn in het bezit van een kleinere opslagcapaciteit.

Niet alle (bezigings-) vuurwerkbedrijven hebben dezelfde omvang. Van de in 2000 bij de RVI aangemelde vuurwerkevenementen komen er 895 voor rekening van vier bedrijven.

Drie van deze vier zijn lid van de Vereniging Evenementenvuurwerk Nederland (VEN).

De grootste of actiefste beziger heeft haar eigen branchevereniging recentelijk opgericht, de branchevereniging voor Professioneel Vuurwerk, Pyrotechniek en Toepassingen (PVPT).

Een aantal (28) ondernemingen is of in 2000 in het geheel niet actief geweest of men heeft een evenement afgewerkt zonder te voldoen aan de verplichte melding aan de RVI.

Brancheverenigingen

Voor de professionele vuurwerkbedrijven zijn er twee brancheverenigingen.

- De Vereniging Evenementenvuurwerk Nederland (VEN). Deze vereniging heeft 19 leden en speelt een actieve rol binnen de branche. Enerzijds heeft de VEN zich intensief ingespannen om te komen tot werkbare wet- en regelgeving met betrekking tot professioneel vuurwerk. Men heeft in 1999 zelfs gedurende korte tijd het toezicht bij de evenementen zelf ter hand genomen door zelf toe te zien op de bevoegdheid tot het afsteken van vuurwerk. Verder heeft men zich ingespannen om het algemene beeld over de branche in een positief daglicht te stellen, door het actief aan de kaak stellen van misstanden binnen de branche, met daarbij het verzoek aan de overheid adequaat op te treden.
- De branchevereniging voor Professioneel Vuurwerk, Pyrotechniek en Toepassingen (PVPT). Bij deze recent opgerichte organisatie hebben zich 20 leden aangemeld, alsmede 2 aspirant-leden. De vereniging richt zich naast het 'grote buiten vuurwerk' met name op het behartigen van belangen voor theater vuurwerk en special effects. Doelstelling is om te proberen in dialoog met alle betrokken autoriteiten en instanties, te komen tot een heldere structuur, duidelijke afspraken en voorwaarden ten behoeve van een deskundige en veilige branche voor professionele vuurwerk in Nederland.

In de volgende tabel worden bovenstaande gegevens over de (professionele -) vuurwerkbranche nog eens schematisch weergegeven

Bezigers Professioneel Vuurwerk	1988	1999	2000
Aantal vergunninghouders	50	61	75*
Aantal bezigers die tevens afleveren	20	22	23
Aantal vuurwerkevenementen p/j	1923	2109	1760
Bedrijven met meer dan 100 evenementen p/j	5	6	4
Gemiddeld aantal evenementen van bedrijven >100 shows p/j	239	214	224
Gemiddeld aantal evenementen van de overigen	31	18	20
Ondernemingen niet actief of geen evenement gemeld	22	10	28
Aantal bedrijven in bezit van opslagcapaciteit >1000 kg	Onbekend	Onbekend	23
Aantal brancheverenigingen	1	1	2

** in 2000 zijn er 3 vergunningen ingetrokken; oorspronkelijk waren er dus 78 nieuwe vergunninghouders*

Bijlage 6 Afkortingen

ADR	Accord européen relatif au transport international des marchandises dangereuses par route (Europese Overeenkomst betreffende het internationale vervoer van gevaarlijke goederen langs de weg)
AmvB	Algemene Maatregel van Bestuur
APV	Algemene Politie Verordening
Awb	Algemene Wet Bestuursrecht
BAM	Bundesanstalt für Materialprüfung (Duits testinstituut)
Batam	Besluit aanwijzing toezichhoudende ambtenaren
Bvgs	Besluit vervoer gevaarlijke stoffen
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
DGG	Directoraat-Generaal Goederenvervoer
DGV	Directoraat-Generaal voor het Vervoer
EU	Europese Unie
EVOA	Europese Verordening Overbrenging Afvalstoffen
FIOD	Financiële Opsporingsdienst
FVN	Federatie Vuurwerk Nederland
GHR	Gemeentelijk Havenbedrijf Rotterdam
GS&A	Gevaarlijke Stoffen en Advies (sector marktordening van de RVI)
GVW	Goederenvervoer Weg
HBS	Afdeling Havens, Binnenwateren en Spoor
IMH	Inspectie Milieuhygiëne
IMO	International Maritime Organisation
IVW	Inspectiedienst Verkeer en Waterstaat
KCGS	Korps Controleurs Gevaarlijke Stoffen
KLPD	Korps landelijke politiediensten
KMAR	Koninklijke Marechaussee
MIOT	Milieu-Inspectie en Opsporingsteam
OM	Openbaar Ministerie
PML TNO	Prins Maurits Laboratorium TNO
PVPT	Branchevereniging voor Professioneel Vuurwerk, Pyrotechniek en Toepassingen.
RDR	Rijksdienst voor de Radiocommunicatie
RMC	Rijks Milieuhygiënische Commissie
RVI	Rijksverkeersinspectie
Rgs	Reglement gevaarlijke stoffen
RMC	Rijksmilieuhygiënische Commissie
RVGZ	Regeling vervoer gevaarlijke stoffen met zeeschepen
SZW	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
UN / VN	United Nations / Verenigde Naties
VBG	Regeling vervoer over de binnenwateren van gevaarlijke stoffen
VEN	Vereniging Evenementenvuurwerk Nederland
VenW	Ministerie van Verkeer en Waterstaat
ViC	Vervoerinformatiecentrum
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VRM	Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

WVC	Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur
Wecg	Wet explosieven voor civiel gebruik
WED	Wet op de economische delicten
Wmb	Wet Milieubeheer
Wms	Wet milieugevaarlijke stoffen
Wvgs	Wet vervoer gevaarlijke stoffen

Samenstelling

Ministerie van Verkeer en Waterstaat,
Rijksverkeersinspectie

Productiebegeleiding

Directie Voorlichting en Communicatie
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Ontwerp omslag

Grafisch Buro van Erkelens, Den Haag

Zetwerk

Aeroset, Rijswijk

Druk

Drukkerij De Bink BV, Leiden

Bestelwijze

Deze publicatie is schriftelijk te bestellen bij het
Logistiek Centrum Brandweer
Chroomstraat 151
2718 RJ Zoetermeer
Fax 079 361 49 86
Bestelnummer 7610016063
Prijs fl. 10,- inclusief verzendkosten

Januari 2001
20131C